

PODPORA ZAMĚSTNANOSTI NA MÍSTNÍ ÚROVNI

PŘÍRUČKA PRO MĚSTA A OBCE

Právní formy
sociálního
podnikání
pro obce

Sociálně
odpovědné
zadávání
veřejných
zakázek

Založení
sociálního
podniku

Příklady
dobrých praxí
ze zahraničí

Projektové
záměry
zapojených
měst

Přílohy

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Podpora zaměstnanosti na místní

úrovni

příručka pro města a obce

Zpracovatel:

MEPCO, s. r. o.

Spálená 108/51, 110 00 Praha 1

+ 420 222 560 384

www.mepco.cz

mepco@mepco.cz

Praha 2014

Tato příručka vznikla v rámci projektu Sociálně odpovědné municipality (2020),
registrační číslo projektu CZ.1.04/5.1.01/77.00360.

Tento projekt je financován z ESF prostřednictvím OP LZZ a ze státního rozpočtu ČR.

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Úvod

Vážení čtenáři,

cílem této příručky je přiblížit vám – zástupcům měst a obcí – dva relativně nové nástroje, které vám mohou pomoci při snižování místní nezaměstnanosti. Jedná se o oblast sociálního podnikání a sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek. Žádný z těchto nástrojů není univerzálním postupem, který vyřeší všechny problémy, ale mají potenciál vytvořit desítky udržitelných pracovních míst podle velikosti obce, místní poptávky a kvality samotného nápadu.

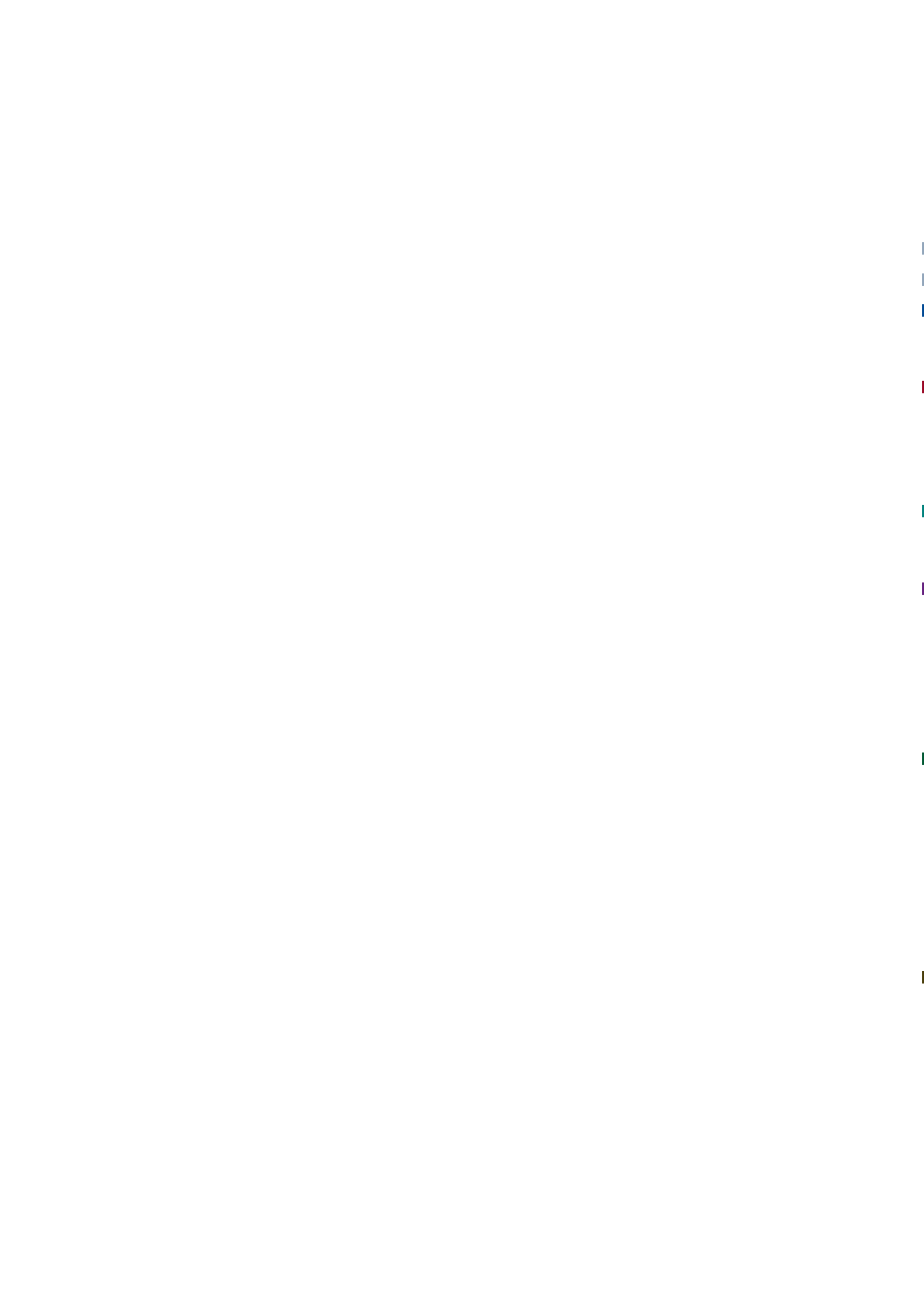
Sociální podnikání je druh podnikatelské činnosti, který se v mnohém neliší od běžného podnikání. Jak sociálnímu podnikateli, tak běžnému podnikateli jde o to, aby jeho výrobky či služby byly úspěšné a vytvářely zisk. Oběma formám podnikání předchází prvotní myšlenka, analýza prostředí před zahájením podnikání, kvalitní podnikatelský plán a potom tvrdá práce, která může přinést kýžený úspěch. Tyto dvě formy podnikání se však liší v tom, jak podnikatel nakládá se ziskem a kdo všechno má prospěch z podnikatelské činnosti.

V případě sociálního podnikání lze hovořit o tom, že prospěch mají i jiné osoby než samotný podnikatel. Dobrým příkladem je varianta sociálního podniku, který zaměstnává dlouhodobě nezaměstnané osoby či osoby se zdravotním postižením. Sociální podnik může těmto osobám nabídnout vyhovující pracovní podmínky, které by běžný podnikatel nabídnout nemohl či neuměl. Dokáže se přizpůsobit jejich pracovnímu tempu či jim nabízí podporu v podobě odborného mentora. Rozdílne se nakládá také s případným ziskem. Sociální podnik vrací velkou část zisku zpět do rozvoje samotného podniku a podpory svých zaměstnanců, což u běžných podniků nemusí být zcela běžné.

Sociální podnik by měl stát na třech pilířích – sociálním, ekonomickém a místním prospěchu, přičemž zejména první dva jsou klíčové a měly by být v rovnováze. Kodifikovaná definice sociálního podniku však zatím v českém prostředí neexistuje, a také z tohoto důvodu budeme v této příručce pojímat sociální podnikání trochu širěji.

Sociální podnikání je v mnohém provázané se **sociálně odpovědným zadáváním veřejných zakázek**. V českém prostředí je odpovědné zadávání spojené především s možností stanovit si v zadávací dokumentaci zvláštní podmínky. Jednou z nich může být podmínka, aby zájemce při realizaci konkrétní zakázky zaměstnal určitý počet dlouhodobě nezaměstnaných osob. V některých evropských zemích se odpovědné zadávání uplatňuje také u dodávek materiálu či výrobků a upřednostňují se místní výrobci či výrobky s nízkou ekologickou stopou.

Předkládanou publikaci jsme rozdělili do několika částí. V té první se zaměříme na právní formy sociálního podnikání a zhodnotíme jejich výhody či nevýhody z pohledu obcí. V další části představíme možnosti, jaké nabízí městům a obcím zákon v oblasti sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek, a ukážeme několik konkrétních vzorů, jak lze zvláštní podmínky v zadávací dokumentaci uplatňovat. V následující části nastíníme několik jednoduchých tipů, jak postupovat v případě zakládání sociálního podniku. V předposlední části představíme příklady dobré praxe ze zahraničí – konkrétně z Rakouska, Polska a Nizozemska. V závěrečné části pak předložíme konkrétní projektové záměry měst zapojených do projektu Sociálně odpovědné municipality (2020), jehož výstupem je i tato příručka.

Obsah

Úvod	3
Obsah	5
1. Právní formy sociálního podnikání pro obce	7
1.1 Přímé sociální podnikání obce	8
1.2 Nepřímé sociální podnikání obce	9
2. Sociálně odpovědné zadávání veřejných zakázek	13
2.1 Zvláštní podmínky plnění veřejné zakázky	13
2.2 Technické kvalifikační předpoklady	14
2.3 Hodnoticí kritéria	14
2.4 Zvýhodnění zaměstnavatelů osob se zdravotním postižením	15
3. Založení sociálního podniku	16
3.1 Před začátkem podnikání	16
3.2 Podnikatelský plán	16
4. Příklady dobrých praxí ze zahraničí	21
4.1 Sociální podnikání v Rakousku	21
4.2 Sociálně odpovědné zadávání zakázek v Rakousku	26
4.3 Sociální podnikání v Polsku	28
4.4 Sociálně odpovědné zadávání zakázek v Polsku	32
4.5 Sociální podnikání v Nizozemsku	34
4.6 Sociálně odpovědné zadávání zakázek v Nizozemsku	37
5. Projektové záměry zapojených měst	39
5.1 Kadaň	39
5.2 Obrnice	42
5.3 Trmice	44
5.4 Děčín	48
5.5 Kutná Hora	50
5.6 Bruntál	52
5.7 Frýdek-Místek	54
5.8 Havířov	57
6. Přílohy	60
6.1 Návrhy zvláštních podmínek plnění pro zadávací dokumentace	60
6.2 Návrh hodnocení dílčích hodnotících kritérií pro zadávací dokumentace	61
6.3 Návrh výhrady veřejné zakázky pro zaměstnavatele osob zdravotně postižených	62

1. Právní formy sociálního podnikání pro obce¹

V této části se zaměříme na samotné založení sociálního podniku a vhodnou právní formu z pohledu obce. Postupně se zaměříme na jednotlivé právní formy a zmíníme výhody či nevýhody, které se k nim váží.

Nejdříve je však dobré zmínit, že z pohledu obcí by sociálně podnikající subjekty měly být přijímány kladně, jelikož s obecnou definicí sociálního podnikání koresponduje také samotný účel existence obce jako základního územního samosprávného společenství občanů. Tento zmíněný účel je obsažen v zákoně o obcích, kde je uvedeno, že obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, přičemž chrání veřejný zájem.

Obce jsou přímo ze zákona subjekty, které by se v rámci své činnosti neměly zaměřovat na dosažení zisku, ale jejich priority by měly směřovat k co nejefektivnějšímu využívání veřejných zdrojů s cílem naplňování zmiňovaného účelu jejich existence, a to vše při snaze o zachování stabilního a vyrovnaného rozpočtu. Podnikání obcí by tak mělo primárně vycházet z potřeb v rámci daného území, a to až už z potřeby zajistit určité statky, které nemohou být zajištěny jinými dodavateli, tak z potřeby pomoci svým občanům v sociálních nebo jiných oblastech.

Protože v současné době není sociální podnik konkrétně vymezen zákonem, v úvahu připadá celá řada možností, jak může konkrétní subjekt sociálně podnikat. Obce však musí před tímto rozhodnutím zvážit několik variant:

- 1. Bude podnikání obce jako její vedlejší činnost na základě příslušného živnostenského oprávnění, nebo si za účelem podnikání založí zvláštní právnickou osobu?** S touto volbou je poté spojena především odpovědnost obce za podnikatelské aktivity a schopnost nést samotné podnikatelské riziko.

- 2. O jakou podnikatelskou činnost se jedná a v jak velkém rozsahu bude provozována?** Rozdíl je, pokud se bude jednat o činnost doplňkovou, která bude provozována společně s jinou v zásadě neziskovou činností, nebo v případě, kdy půjde o rozsáhlou podnikatelskou činnost, která svým charakterem a náročností odpovídá spíše činnosti hlavní.
- 3. Kolik subjektů se na dané podnikatelské činnosti bude podílet nebo kolik subjektů bude společně danou činnost provozovat?** Pokud by se jednalo o spolupráci několika obcí nebo o spolupráci obce a jiných soukromých osob, nabízí se odlišné možnosti právních forem než v případě, kdy se obec rozhodne k podnikatelským aktivitám přistoupit sama.

Na základě předchozí úvahy je možné rozdělit varianty právních forem sociálního podnikání obcí do následujících kategorií:

- 1. Přímé sociální podnikání obce**
 - a) Samostatné podnikání obce
 - b) Podnikání organizační složkou obce
 - c) Spolupráce více podnikajících subjektů
- 2. Nepřímé sociální podnikání obce**
 - a) Obchodní korporace
 - b) Právnické osoby dle občanského zákoníku
 - c) Příspěvková organizace
 - d) Dobrovolný svazek obcí

Přímé sociální podnikání je vhodné v případě, pokud obec plánuje vykonávat činnosti spíše menšího rozsahu a bez spolupráce s dalšími subjekty. Základem je také to, že obec za účelem výkonu podnikatelské činnosti nezakládá další právnickou osobu, ale v podnikatelských vztazích vystupuje vždy svým jménem a na svoji odpovědnost.

¹) Tato pasáž vychází ze studie Právní prostředí pro podporu sociálního podnikání v České republice (2014) a její plnou verzi je možné stáhnout na webových stránkách projektu: www.socialnimesta2020.cz.

Základem forem nepřímého podnikání je to, že obec za účelem výkonu podnikatelské činnosti zakládá další samostatnou právnickou osobu, která v podnikatelských vztazích vystupuje svým jménem a na svoji odpovědnost. Obec je poté společníkem (zakladatelem) zvolené právnické osoby a její odpovědnost je dána obecnými ustanoveními příslušných právních předpisů. Proti formám nepřímého podnikání budou tímto způsobem realizovány rozsáhlejší podnikatelské činnosti

1.1 Přímé sociální podnikání obce

1.1.1 Samostatné podnikání obce

V tomto případě obec podniká tak, že tuto činnost vyvíjí sama bez jakékoliv spolupráce jiných subjektů a k této činnosti ani nezřizuje žádné zvláštní organizační jednotky. Veškeré podnikatelské aktivity obce poté vykonávají a řídí pověřeni zaměstnanci, případně starosta nebo jině pověřené osoby.

Další charakteristiky této formy jsou:

- Obec tedy v tomto případě disponuje klasičtým živnostenským oprávněním vztahujícím se k vykonávané činnosti a vystupuje standardně jako subjekt práva pod svým identifikačním číslem.
- Je plně odpovědná za veškeré závazky vzniklé z podnikatelské činnosti a odpovídá za jejich splnění celým svým majetkem.
- Příjmy i výdaje z podnikatelské činnosti se stávají součástí schváleného rozpočtu a rozpočet samotný by s nimi měl počítat.

Z pohledu sociálního podnikání se však může jednat o poměrně zajímavou variantu, která nebude pro obec představovat zbytečné náklady navíc spojené s vedením a organizací založené právnické osoby, která by podnikatelskou činnost provozovala svým jménem. Zejména poté se personální složka může do jisté míry v rámci jednotlivých činností překrývat a znamenat v konečném důsledku značnou úsporu i v oblasti nákladů na zaměstnance.

Nevýhody této formy:

- Proces tvorby příslušných rozhodnutí je spojen s nízkou rozhodovací flexibilitou obce jako podnikatele, protože veškerá právní jednání i v rámci oné podnikatelské činnosti obce jsou činěna v rámci výkonu samostatné působnosti.
- Vyhrazené pravomoci zastupitelstva potom nemohou být přeneseny na jiný orgán obce, a proto v těchto záležitostech bude vždy nutně rozhodovat řádně svolané a usnášeníschopné zastupitelstvo.

S povahou obce jako subjektu, který nakládá s veřejným majetkem, samozřejmě bezprostředně souvisí její povinnosti vyplývající ze zákona o veřejných zakázkách, a to i v rámci případných podnikatelských aktivit. Každý dodavatel, s nímž by měla být uzavřena smlouva, musí být obcí vybrán v příslušném zadávacím řízení dle všech zákonem stanovených pravidel. Tato skutečnost je také poměrně značnou nevýhodou, která pozdržuje flexibilitu obce jako podnikatelského subjektu.

1.1.2 Podnikání organizační složkou obce

Jednou z variant, jak obec může realizovat zamýšlenou podnikatelskou činnost, je zřízení organizační složky obce a následné pověření této organizační složky úkolem vykonávat dané podnikatelské aktivity. V podnikatelských vztazích však i nadále vystupuje jako subjekt samotná obec, což vychází především ze zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, který říká, že organizační složka hospodaří jménem svého zřizovatele a není samostatnou účetní jednotkou.

Výhody této formy podnikání jsou následující:

- Organizační vyčlenění činností, které mají specifický charakter a jsou odlišné od běžně vykonávané obecní agendy.
- Obec jako zřizovatel může rozhodnout o svěřeni některých rozhodovacích pravomocí přímo vedoucímu organizační složky.
- Tento způsob podnikání tak je v konečném důsledku flexibilnější a samotný proces

v rámci tvorby rozhodnutí není tolik formalizovaný.

Náklady z hlediska možností překrývání personálního zajištění podnikatelské činnosti jsou také nižší než u forem nepřímého podnikání, což je jednoznačným kladem při preferenci koncepce sociálně podnikajících subjektů. I zde je však třeba brát ohled na povinnosti vyplývající ze zákona o veřejných zakázkách.

1.1.3 Spolupráce více podnikajících subjektů

Princip tohoto způsobu provozování podnikatelské činnosti je založen na tzv. smlouvě o společnosti, která umožňuje osobám sdružit se jako společníci za společným účelem konkrétní činnosti nebo věci. Nejedná se však o nově vznikající právnickou osobu, ale pouze o společnou dohodu více osob, které mají zájem na základě vzájemné spolupráce naplnovat určitý společný cíl.

Společnost tak nemá právní subjektivitu a sdružení členové vkládající do společnosti majetek se k němu stávají po vložení spoluvlastníky. Samotný zisk a veškerý za trvání společnosti nabytý majetek se rozděluje v poměrech dohodnutých smlouvou nebo ze zákona rovným dílem.

Výhody tohoto uspořádání jsou následující:

- I když se zde do jisté míry podnikající subjekt omezuje v rámci své rozhodovací činnosti, výhody spočívají především ve spolupráci a možnosti snadnější kumulace vstupního kapitálu.
- Společnost tak může být pro obec, která by chtěla sociálně podnikat, velice prospěšným právním vztahem, a to především díky možnosti určitého rozložení nákladů spojených s touto činností a možnosti využít tímto způsobem již podnikajících subjektů.

Určitou nevýhodou poté v souvislosti s výše uvedeným může být fakt, že členové společnosti odpovídají za společné závazky společně a nerozdílně v plné výši. Jde tedy o klasickou odpovědnost, jako by obec podnikala sama,

a to v případě, že se o vloženém majetku bude rozhodovat například většinovým principem v rámci společnosti.

Upozornit v tomto směru je také třeba na to, že smlouvu o společnosti nemohou obce použít v případě, kdy více obcí zamýšlí spolupracovat jen spolu bez dalšího subjektu ze soukromé sféry. Vždy je tak nutné, aby do společnosti, v níž se angažují přímo obce, byl zapojen alespoň jeden soukromý subjekt.

Na tuto formu podnikání z hlediska obce také dopadá zákon o veřejných zakázkách a je nutné jej i zde zvažovat.

1.2 Nepřímé sociální podnikání obce

1.2.1 Obchodní korporace

Obchodní korporace jsou dle zákonného textu veškeré obchodní společnosti a družstva. Jedná se o nový termín užívaný zákonem od 1. ledna 2014 spojený s rekonstrukcí soukromého práva, jež přinesla do právního řádu poměrně velké množství změn. I přes tyto změny jsou obchodní korporace typově nejhodnější subjekty pro provozování podnikatelské činnosti. K tomuto je uzpůsobena jak jejich organizační struktura, tak jejich výhradní postavení v rámci právního řádu, kdy tyto právnické osoby jsou v zásadě jedinými, které mohou podnikatelskou činnost vykonávat jako svou činnost hlavní.

Veřejná obchodní společnost

Veřejná obchodní společnost zůstává typicky osobní obchodní společností, za jejíž dluhy jednotliví společníci ručí společně a nerozdílně. Tato obchodní společnost může být založena minimálně dvěma osobami. Práva a povinnosti společníků upravuje především společenská smlouva, a přestože zákon nestanoví žádnou vkladovou povinnost společníků, společníci mohou do veřejné obchodní společnosti své vklady vložit. Veřejné obchodní společnosti bývají zpravidla zakládány pro podnikatelskou činnost menšího rozsahu a jsou převážně řízeny jednotlivými společníky.

Výhoda oproti přímému sociálnímu podnikání obce tak může spočívat ve větší rozhodovací flexibilitě, kdy o běžné činnosti veřejné obchodní společnosti rozhoduje statutární orgán, kterým jsou ze zákona všichni společníci, a neuplatní se zde formalizovaný schvalovací postup upravený v zákoně o obcích.

Založením veřejné obchodní společnosti nesmí v žádném případě dojít k nezákonnému ručení. V důsledku toho bude i veřejná obchodní společnost považována za veřejného zadavatele z hlediska zákona o veřejných zakázkách.

Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným je kapitálová obchodní společnost a v podnikatelském prostředí nejvíce využívaná forma obchodních společností. Podnikatelská činnost této společnosti může být jak menšího rozsahu, tak rozsahu většího, což je dáno právě výhodou omezeného ručení společníků za dluhy společnosti. Společnost s ručením omezeným může být založena pouze jediným společníkem, a není tak třeba, aby v jejím podnikání figurovaly další osoby. Nově od 1. ledna 2014 může být vkladová povinnost společníků nastavena v zásadě libovolně s tím, že minimální vklad je 1 Kč. Založení této obchodní společnosti se tak stává poměrně dostupnou záležitostí.

Výhody této formy podnikání jsou následující:

- Omezené ručení společníků a přenesení odpovědnosti za podnikatelské aktivity přímo na společnost a její orgány.
- Z pohledu obce poté může být touto formou provozováno sociální podnikání s širší škálou subjektů, jelikož nemusí dbát již několikrát zmíněného zákonného zákazu ručit za závazky jiných osob.

V tomto kontextu se společnost s ručením omezeným stane veřejným zadavatelem také jen v případě převážné majetkové účasti veřejných subjektů na společnosti.

Akciová společnost

Tento typ obchodní společnosti je užíván ke skutečně rozsáhlým podnikatelským aktivitám, kdy je nutná kumulace kapitálu, aby podnikatel mohl svůj záměr vůbec realizovat. Zákon umožňuje, aby v rámci společnosti působil pouze jediný akcionář, který bude mít stoprocentní podíl, a bude tak sám plnit funkci valné hromady.

Přímo pro sociální podnikání obcí je akciová společnost formou, která by měla být využívána ve skutečně výjimečných případech, kdy například větší město zajišťuje tímto způsobem rozsáhlou podnikatelskou činnost. Pro založení obchodní společnosti je totiž nutné získat základní kapitál alespoň ve výši dva mil. Kč a náklady na běžný provoz společnosti jsou také vysoké.

Bylo by tak vcelku nelogické založit akciovou společnost v případech, kdy bude forma společnosti s ručením omezeným, její organizační struktura a její kapacita pro podnikatelskou činnost obce plně dostačující.

Družstvo

Družstvo je poslední z právnických osob, které je možné využít primárně za účelem provozování podnikatelských aktivit. Celkem vzato se tato právnická osoba příliš neliší od výše popísaných obchodních společností, přičemž jeden z hlavních rozdílů je založen na skutečnosti, že družstvo je společenstvím neuzavřeného počtu osob, a je tak ze zákona otevřené nově příchozím členům bez jakékoli nutnosti změn v zakladatelských listinách.

Družstvo musí mít alespoň tři členy. S členstvím v družstvu je spojena vkladová povinnost v souladu se stanovami a členové družstva přímo neručí za dluhy této právnické osoby. V případě ztráty však může být všem členům družstva stanovena členská schůzí uhrazovací povinnost, která by neměla překročit trojnásobek členského vkladu.

Tato obecná forma družstva však zřejmě nebude z pohledu obce, jejíž úmysl směřuje k sociálnímu podnikání, tak zajímavá jako zákonem předpokládaná modifikace v podobě tzv. sociálního družstva. Sociální družstvo je jako podnikající právnická osoba zřízeno také za účelem soustavně vyvíjené obecně prospěšné činnosti směřující na podporu sociální soudržnosti, pracovní a sociální integrace znevýhodněných osob do společnosti s přednostním uspokojováním místních potřeb a využíváním místních zdrojů podle místa sídla a působnosti sociálního družstva, a to zejména v oblasti vytváření pracovních příležitostí, sociálních služeb a zdravotní péče, vzdělávání, bydlení a trvale udržitelného rozvoje.

1.2.2 Právnické osoby dle občanského zákoníku

Občanský zákoník umožňuje také zakládat právnické osoby, jež mohou být do určité míry využívány k provozování podnikatelské činnosti, i když tato činnost musí být vždy pojata jako činnost vedlejší a doplňková k činnosti hlavní. Obecným pravidlem u těchto právnických osob dále bývá, že případné zisky z vedlejší podnikatelské činnosti musí být využity k realizaci činnosti hlavní.

Spolek

Od 1. ledna 2014 spolek nahrazuje dřívější formu občanských sdružení a zájmových sdružení právnických osob. Jedná se o právnickou osobu, která může být založena třemi a více osobami, které jsou vedeny společným zájmem. Hlavní činnost spolku nesmí přímo ze zákona směřovat k podnikání, ale není vyloučeno, aby spolek podnikatelské aktivity provozoval jako činnost vedlejší.

Výhody tohoto organizačního uspořádání:

- Spolek může cílit na společensky prospěšná témata a jako vedlejší činnost podnikat v rámci konceptu sociálně podnikajících subjektů.
- Tato skutečnost je podpořena i tím, že zisky z podnikatelské činnosti se v tomto případě budou muset navrátit zpět k činnosti

hlavní, tedy k činnosti zaměřující se na společensky prospěšná témata.

- Z hlediska toho, že členové neručí za závazky spolku, je spolek vhodnou formou podnikání i v tomto ohledu.

Nejedná se však o formu podnikání, kterou by mohla být vykonávána větší podnikatelská činnost vyžadující rozsáhlý vstupní kapitál a kumulaci prostředků.

Jak již bylo několikrát zmíněno v případech, kdy jsou veřejní zadavatelé z převážné většiny členy právnické osoby, je na tuto právnickou osobu nutné nahlížet také jako na veřejného zadavatele.

Ústav

Ústav dle nové právní úpravy nahrazuje formu dříve zvláštním zákonem upravených obecně prospěšných společností. I zde jde o právnickou osobu, jejíž hlavní činností nemůže být podnikání, a ze zákona ji lze zřídit pouze za účelem činností společensky nebo hospodářsky užitečných. Podnikatelské aktivity tak ústav může vyvíjet pouze jako vedlejší činnost a případný zisk musí být opět použit na realizaci činnosti hlavní.

Výhody tohoto organizačního uspořádání:

- Ústav nemá členy jako spolek a zároveň jeho majetek není tak striktně chráněn jako u další právnické osoby, kterou jsme se v této příručce nezabývali – nadace. Právě s ohledem na snazší nakládání s majetkem a zároveň též určitou vazbu ke společensky nebo hospodářsky užitečným činnostem je ústav z pohledu sociálního podnikání poměrně zajímavou právnickou osobou, a to i v případě nepřímé činnosti obcí.
- Obec zakládající ústav neručí za závazky a dluhy ústavu, což je také příznivým aspektem z hlediska odpovědnosti.
- Organizační struktura ústavu je ze zákona nastavena tak, že existuje správní rada a ředitel, který je statutárním orgánem ústavu. Pravomoci správní rady jsou spojeny především s volbou ředitele a se schvalováním

některých závažnějších úkonů v rámci činnosti ústavu. I tato struktura se z pohledu podnikatelských aktivit jeví jako struktura poměrně flexibilní, která by měla být pro vedlejší podnikatelskou činnost v rámci sociálního podnikání dostatečná.

Z celkového pohledu se tedy ústav jeví pro podnikatelskou činnost menšího rozsahu v rámci konceptu sociálního podnikání jako velice vhodná právnická osoba, a to především s ohledem na zákonný účel existence ústavu a na relativní flexibilitu jeho formy.

1.2.3 Příspěvková organizace

Příspěvková organizace je typově právnickou osobou, která může být zřízena pouze územními samosprávnými celky nebo státem. Příspěvková organizace je samostatnou právnickou osobou, která má subjektivitu a vystupuje ve všech právních vztazích samostatně nezávisle na obci, která je jejím zakladatelem. Lze si tak představit obec, která příspěvkovou organizaci založí a bude pomocí ní vykonávat primárně podnikatelskou činnost, ale tato musí být v každém případě vykonávána v souladu s naplňováním základního účelu existence obce. Protože koncepce sociálního podnikání tento účel existence obcí v relativně velké míře reflektuje, lze zřízení příspěvkové organizace považovat za jednu z možností jejich nepřímého sociálního podnikání.

Nevýhody tohoto organizačního uspořádání:

- Zřizovatel má ze zákona povinnost přispívat příspěvkové organizaci na provoz v návaznosti na výkony nebo jiná kritéria jejich potřeb.
- V případě ztrátového podnikání příspěvkové organizace by obec jako zřizovatel měla tyto ztráty v zásadě dorovnávat tímto provozním příspěvkem.

Příspěvková organizace obce bude také vždy veřejným zadavatelem ve smyslu zákona o veřejných zakázkách, s čímž je třeba počítat především v případech, kdy příspěvková orga-

nizace bude v rámci své činnosti hledat konkrétní dodavatele.

1.2.4 Dobrovolný svazek obcí

Dobrovolné svazky obcí jsou právnické osoby zřizované obcemi za účelem realizace společných a konkrétně vytyčených cílů, které obce chtějí naplňovat vzájemnou součinností. Členem dobrovolného svazku obcí mohou být výhradně pouze obce a k jeho založení je třeba smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí alespoň mezi dvěma budoucími členskými obcemi.

Předmět činnosti by samozřejmě, jak už bylo několikrát zmíněno, měl korespondovat se základním účelem existence obcí, a dobrovolný svazek obcí by tak neměl být z povahy věci subjektem, který bez jakýchkoliv dalších společenských hodnot bude zřízen primárně za účelem dosažení zisku a provozování podnikatelské činnosti. Na druhou stranu jednoduše řečeno, co se týká předmětu činnosti dobrovolných svazků obcí, kreativitě obcí se v tomto meze nekladou a sociální podnikání s ohledem na společenskou prospěšnost by jako předmět činnosti této právnické osoby mohlo být zřejmě zvoleno.

Výhody tohoto uspořádání:

- Možnost volby v zásadě celé organizační struktury počínaje předmětem činnosti a konče způsobem jejího financování.
- To, že dobrovolný svazek obcí nemusí respektovat žádnou předem nastavenou organizační strukturu, poté dává možnost sdruženým obcím vytvářet touto formou efektivní způsob, jakým mohou společně zabezpečovat celou řadu činností, a to včetně případné realizace sociálního podnikání.

2. Sociálně odpovědné zadávání veřejných zakázek

V této kapitole se budeme věnovat možnostem, jak zadávat veřejné zakázky sociálně odpovědným způsobem přístupným pro města a obce. V příloze, která se váže k této kapitole, představíme konkrétní znění zadávací dokumentace se sociálním aspektem.

Veškerá činnost zadavatele prováděná v procesu směřujícím k zadání konkrétní veřejné zakázky musí být vždy, ať se jedná o jakoukoli zakázku s jakýmkoliv rozsahem, v souladu se základními zásadami uvedenými v § 6 zákona o veřejných zakázkách. Jsou to zásady transparentnosti, rovného zacházení a zázkazu diskriminace, přičemž všechny tři se vzájemně prolínají a velice úzce spolu souvisí. Jejich dodržováním má vzniknout přijatelné soutěžní prostředí, které nežádoucím způsobem nevyklučuje konkurenci uchazečů, čímž zadavateli do určité míry zaručuje efektivní, účelné a hospodárné nakládání s veřejnými prostředky.

V této části studie bude řešena otázka toho, zda obce mohou v rámci zadávání veřejných zakázek nějakým způsobem zvýhodnit subjekty, které sociálně podnikají. Tedy zda obce jako veřejní zadavatelé mají možnost podpořit subjekty, které se zaměřují na společensky prospěšné aktivity.

V zásadě se jedná v tomto směru o čtyři tematické aspekty, které se prolínají konkrétním zadávacím řízením a umožňují obcím společensky prospěšné uvažování právnických osob zohledňovat:

1. Jedná se o ust. § 44 odst. 10 zákona o veřejných zakázkách (zvláštní podmínky plnění veřejné zakázky),
2. ust. § 56 zákona o veřejných zakázkách (technické kvalifikační předpoklady),
3. ust. § 78 zákona o veřejných zakázkách (hodnoticí kritéria),

4. ust. § 101 zákona o veřejných zakázkách (zvýhodnění dodavatelů zaměstnávajících osoby se zdravotním postižením).

2.1 Zvláštní podmínky plnění veřejné zakázky

Možnost stanovit v rámci konkrétního zadávacího řízení zvláštní podmínky, které mohou směřovat k podpoře sociálně podnikajících subjektů, dává zadavateli ust. § 44 odst. 10 zákona o veřejných zakázkách. Toto ustanovení poté říká: *„Zadavatel může v zadávacích podmínkách uvést též požadavky týkající se zvláštních podmínek na plnění veřejné zakázky, a to zejména v sociální oblasti, v oblasti zaměstnanosti nebo v oblasti životního prostředí.“* Lze říci, že tato podmínka je praxí již ověřena a její přiměřené využití nebylo, pokud známo, předmětem žádného sankčního řízení, které by z důvodu jejího užití skončilo v neprospěch zadavatele.

V souvislosti s tímto druhem podmínky je třeba vždy zcela individuálně s přihlédnutím zejména k předmětu plnění veřejné zakázky stanovit přiměřený rozsah požadavku na nově zaměstnané pracovníky tak, aby podmínka nebyla nepřiměřeně zatěžující a nepřiměřeně neomezovala možnost uchazečů účastnit se daného zadávacího řízení. Opět je tedy třeba dbát na dodržení tří základních zásad a vždy zvažovat, zda zvláštní podmínka v zadávacím řízení nebude právě s nimi v rozporu.

Bude totiž zcela jistě rozdíl, zda veřejný zadavatel bude požadovat realizaci významné veřejné zakázky, nebo realizaci zakázky podlimitní, a to především ve spojení s běžně využívanou obchodní podmínkou neposkytování zálohových plateb. V současnosti sice můžeme vycházet z 5–10 % nově zaměstnaných

počítaných z celkového počtu pracovníků podílejících se na realizaci veřejné zakázky, toto ale zcela určitě nelze paušalizovat.

2.2 Technické kvalifikační předpoklady

Technické kvalifikační předpoklady jsou upraveny v ust. § 56 zákona o veřejných zakázkách. I zde je pamatováno na subjekty, které koncept sociálního podnikání přijaly, ale pouze ve značně omezené míře. V této části zákona se totiž hovoří pouze o oblasti životního prostředí, a to pouze u veřejných zakázek na služby a stavební práce. Jediná možnost, která v rámci technických kvalifikačních předpokladů může být z pohledu sociálního podnikání hodnocena, jsou tak opatření v oblasti řízení z hlediska ochrany životního prostředí. Je nutné si uvědomit, že zákonný výčet technických kvalifikačních předpokladů je výčtem uzavřeným a zadavatel není oprávněn požadovat prokázání jiných technických kvalifikačních předpokladů nad rámec zákona.

2.3 Hodnoticí kritéria

Hodnoticí kritéria upravuje ust. § 78 zákona o veřejných zakázkách, který v obecné rovině stanoví, že základním hodnoticím kritériem pro zadání veřejné zakázky je ekonomická výhodnost nabídky nebo nejnižší nabídková cena. O určitém, dokonce zákonném zvýhodnění v oblasti nabídkových cen bude pojednáno dále. Nyní se studie zaměří na kritérium ekonomické výhodnosti nabídky, které by u zakázek se složitějším plněním mělo být zadavateli preferováno, jelikož v rámci něho může uchazeč o plnění veřejné zakázky doložit mj. i další kvality, které pouze nejnižší nabídková cena nemůže v žádném případě zohlednit.

Typicky by zadavatel toto základní hodnoticí kritérium měl volit zejména v případech veřejných zakázek na služby, kdy se stanovenou nabídkovou cenou může být spojena diametrálně odlišná kvalita poskytovaných služeb a zadavatel si využitím jednoduššího hodnoticího kritéria (nejnižší nabídková cena) sice

usnadní práci při vyhodnocení zadávacího řízení, ale do budoucna si tímto může zadělat na problémy spojené s poskytováním služeb dle dohodnutých smluvních podmínek.

K základnímu hodnoticímu kritériu ekonomické výhodnosti zákon říká (ust. § 78 odst. 4 zákona o veřejných zakázkách): „Rozhodne-li se zadavatel pro zadání veřejné zakázky podle základního hodnoticího kritéria ekonomické výhodnosti nabídky, stanoví vždy dílčí hodnoticí kritéria tak, aby vyjadřovala vztah užitné hodnoty a ceny. Dílčí hodnoticí kritéria se musí vztahovat k nabízenému plnění veřejné zakázky. Mohou jimi být zejména nabídková cena, kvalita, technická úroveň nabízeného plnění, estetické a funkční vlastnosti, vlastnosti plnění z hlediska vlivu na životní prostředí, vliv na zaměstnanost osob se zdravotním postižením, provozní náklady, návratnost nákladů, záruční a pozáruční servis, zabezpečení dodávek, dodací lhůta nebo lhůta pro dokončení.“

Z hlediska sociálního podnikání je poté třeba z výše citovaného výčtu vyzdvihnout především možnost zadavatele zvolit jako dílčí hodnoticí kritérium vlastnosti plnění z hlediska vlivu na životní prostředí a vliv na zaměstnanost osob se zdravotním postižením. Volba dílčích hodnoticích kritérií i zde musí být volbou přiměřenou vzhledem k předmětu plnění veřejné zakázky. Co se poté týká procesu hodnocení dvou uvedených kritérií, to může být nastaveno jak na základě vyčíslitelných údajů (např. množství vypuštěných škodlivin do ovzduší, počet zaměstnaných osob se zdravotním postižením apod.), tak právě na základě posuzování subjektivních vlivů (např. dopad plnění veřejné zakázky na vodní organismy nebo obecný dopad na zaměstnanost v regionu).

Jednoznačně vyčíslitelné aspekty hodnoticího kritéria je třeba srovnat obdobně jako v případech, kdy je hodnocena cena, přičemž v tomto případě existují dva vzorce, které zadavatel může využít (viz návrh hodnocení dílčích kritérií v Příloze).

Kritéria založená na subjektivním posouzení poté musí být hodnocena na základě uchazečem zpracovaných podkladů k realizaci plnění veřejné zakázky se zaměřením na danou problematiku (sociální aspekty nebo aspekty životního prostředí), jež budou obsahovat v zásadě komplexní procesní postup směřující ke splnění veřejné zakázky. Zadavatel stanoví v rámci zadávací dokumentace určité body tak, aby uchazeč mohl komplexně identifikovat plnění a nabídnout zadavateli jeho vlastní řešení plnění veřejné zakázky. Zároveň by zadávací dokumentace měla obsahovat kritéria, skrze která bude nabídka posouzena hodnotící komisí.

Hodnotící komise následně nesmí zapomenout své rozhodnutí o přidělení jednotlivých bodů řádně zdůvodnit, a to s ohledem na kritéria stanovená v zadávací dokumentaci a na ve stejném dokumentu stanovenou stupnici. Získané body v rámci těchto dílčích kritérií se poměří stanovenými váhami s kritérii jinými. Zpravidla je vybrána ta nabídka, která v celku dosáhla nejvíce bodů.

2.4 Zvýhodnění zaměstnavatelů osob se zdravotním postižením

Možnost, resp. povinnost zadavatelů zvýhodnit v rámci zadávacího řízení uchazeče zaměstnávající osoby se zdravotním postižením je upravena v ust. § 101 zákona o veřejných zakázkách, přičemž v tomto § jsou obsaženy dva případy, které zadavatel zohledňuje.

První z nich vychází z výhrady, kterou zadavatel může učinit v případě, kdy chce, aby veřejná zakázka byla plněna výhradně subjektem, který zaměstnává více jak 50 % osob se zdravotním postižením. Toto je pouze možnost zadavatele a záleží na jeho volbě, zda tak učiní, či nikoliv. Výhradu zadavatel deklaruje již v oznámení či ve výzvě k podání nabídek, v důsledku čehož se následně zadávacího řízení nemohou účastnit jiné subjekty než ty, které podmínku 50 % splňují.

Druhým výše zmiňovaným případem je zákonná povinnost, kdy zadavatel v rámci standardně probíhajícího otevřeného řízení, užšího řízení nebo zjednodušeného podlimitního řízení při zadávání podlimitní veřejné zakázky na dodávky nebo služby musí zohlednit to, že uchazeč zaměstnává alespoň 25 osob a více jak 50 % z nich jsou osoby se zdravotním postižením.

Zde se již o volbu zadavatele nejedná a zadavatel tuto skutečnost musí zohlednit vždy, když jsou naplněny zákonem stanovené podmínky. Pokud uchazeč prokáže v rámci své nabídky naplnění těchto podmínek (potvrzení vydané Úřadem práce České republiky), je pro hodnocení nabídky ze zákona rozhodná nabídková cena snížená o 15 %. Toto zvýhodnění uchazečů splňujících stanovené podmínky však bývá v praxi zneužíváno nastřčením fiktivního dodavatele a splněním zakázky dodavatelem jiným.

3. Založení sociálního podniku

Nejprve je třeba zmínit, že sociální podnikání je podobně jako běžné podnikání velmi individuální a není jednoduché ani žádoucí vytvářet univerzální návody Jak na to. Podnikání vždy vychází z možností daného prostředí, kvality podnikatelského záměru a samozřejmě také odhodlání podnikatele a mnoha dalších faktorů. Cílem této části je tedy ve stručné podobě zmínit několik zásad, na které by si jakýkoliv začínající sociální podnikatel měl dát pozor.

3.1 Před začátkem podnikání

Na počátku je důležité ujasnit si, v jakém oboru či oblasti chcete podnikat. Je dobré vycházet z místních podmínek a hledat služby či výrobky, po kterých je poptávka, ale nabídka není tak široká či zajímavá. Přijít v prostředí sociálního podnikání s něčím zcela novým je v dnešní době dosti složité, a podnik se tak bude muset něčím odlišit: kvalitou nabízené služby či výrobku, originalitou či lepší cenou nebo užitek, který svému zákazníkovi přinese. V Nizozemsku například sociální podniky provozují bazary nábytku či doručovací služby, zatímco ve Skotsku call-centra a další služby podpory zákazníkům.

V případě sociálního podnikání je dobré promyslet i další věci:

- **Zaměstnanci:** protože sociální podnik zpravidla zaměstnává také osoby s nízkou kvalitací, dlouhodobě nezaměstnané či zdravotně postižené, je nutné zamyslet se nad tím, jaký typ práce budou budoucí zaměstnanci schopni dělat. Mohou dělat pouze lehkou manuální práci ve vnitřním prostředí (kompletace výrobků, rukodělné práce), či jsou schopni pracovat také ve venkovním prostředí a zvládnou těžší manuální práci (stavební práce, údržba zeleně)?
- **Rozložení podnikatelského rizika:** je dobré rozhodnout se, jestli se chcete úzce specializovat, nebo mít širší paletu činností. Pro obce se nabízí například středisko městských služeb, které se nebude jenom

starat o zeleň a soutěžit o obecní zakázky, ale může fungovat jako opravárenská dílna či údržbářská služba, která bude své služby nabízet i běžným občanům a dalším komerčním subjektům. Postupně se na tyto činnosti mohou nabalovat i další služby (jídla, recyklační dílna apod.).

- S předcházejícím bodem souvisí také sezónnost vykonávané činnosti. Údržbu zeleně a stavební práce není možné vykonávat po celý rok, a pokud již máte proškolené a motivované zaměstnance, bylo by velkou škodou muset se s nimi na půl roku rozloučit. Diverzifikace činnosti je tedy velmi důležitá i z tohoto hlediska.

Při rozhodování o zahájení podnikání je dobré využít tzv. základní podnikatelskou rozvahu. Jedná se o několik otázek, na které je dobré pokusit se odpovědět a zaměřit se zejména na oblasti, na které neznáte odpovědi.

Příklady takových otázek jsou následující:

- Jaká je hlavní myšlenka podnikání?
- Jaké je poslání podniku?
- V jakém oboru budu podnikat?
- Jaké mám vstupní předpoklady?
- Jakou formu podnikání si vyberu?
- Budu s někým spolupracovat?
- Mám zajištěné místo pro podnikání?
- Mám zajištěné finance na rozvoj podnikání?
- Určil jsem si, jakou cenu budu za své služby či výrobky požadovat?
- Kdo budou moji hlavní zákazníci?
- Mám plán B v případě problémů?

3.2 Podnikatelský plán

Podnikatelský plán je nezbytnou součástí přípravy na samotné podnikání. Pro činnosti menšího rozsahu se nemusí nutně jednat o desetistránkové dokumenty. Stačí několik základních pasáží, do kterých vyplníte relevantní informace o vašem plánovaném podnikání.

Podnikatelský plán je strategický dokument a zjednodušeně lze říci, že jsou to vaše myšlenky, řádně strukturované a převedené do písemné podoby. V následující části vám představujeme možnou osnovu podnikatelského plánu, kterou je možné podle potřeb upravovat či měnit.

3.2.1 Úvod a charakteristika podnikatelského záměru

V této části se zaměřte na nejdůležitější body vašeho podnikání. Představte hlavní myšlenku, vizi a misi a vaše hodnoty. Popište stručně, jaký bude váš produkt, trh a kdo budou vaši zákazníci. Tato úvodní část by měla čtenáře vašeho podnikatelského záměru okamžitě zaujmout a přimět ho, aby četl i jeho další části.

Stanovte si zde také hlavní cíl a další dílčí cíle. Hlavní cíl by měl být tzv. SMART – tzn. specifický, měřitelný, dosažitelný, odpovídající a ohraničený časem. Zapomenout byste neměli ani na stanovení vašich partnerů, spolupracujících organizací a dalších subjektů, kterých se vaše podnikání dotkne a od kterých budete potřebovat pomoc či podporu či jenom udržovat dobré vztahy. Pro mapování těchto zainteresovaných osob se nabízí například následující matice:

Matice analýzy vlivu zainteresovaných stran

Zájem - Vliv +	Zájem + Vliv +
Zájem - Vliv -	Zájem + Vliv -

Platí, že se stranami s malým zájmem a malým vlivem je třeba udržovat příležitostný kontakt, strany s velkým zájmem a malým vlivem je třeba pravidelně informovat, strany s malým zájmem a velkým vlivem udržovat spokojené a strany s velkým zájmem a velkým vlivem aktivně zapojovat.

Dále by v této části podnikatelského plánu neměly chybět následující body:

- název podniku (obchodní jméno),
- zakladatel podniku,
- datum (předpokládaného) založení podniku,
- kontaktní údaje.

3.2.2 Analýza trhu a marketingový plán

V této části se zaměřte na to, jestli produkt či službu, kterou chcete nabízet, bude skutečně někdo poptávat. Jestliže chcete například začít provozovat prádelnu, je třeba zjistit před samotným zahájením podnikání následující:

1. Kdo budou vaši zákazníci?

Budete službu nabízet soukromým osobám a jednotlivcům, nebo se pokusíte proniknout i do segmentu restauračních zařízení, hotelů či nemocnic? Podle tohoto rozhodnutí musíte rozvažovat také svoji plánovanou kapacitu, technické vybavení a prostory. Nejjednodušší cestou, jak zjistit, jestli bude po této službě poptávka, je udělat si průzkum mezi potenciálními zákazníky – zeptat se určitého vzorku potenciálních zákazníků, jestli by o tuto službu stáli a za jakých dodavatelských a finančních podmínek.

2. S kým budete na trhu soupeřit?

Analýza konkurence bývá často podceňovanou součástí podnikatelského plánu, ale je ne-

smírně důležitá. Pokud jsou na malém městě tři prádelny, bude zřejmě nesmírně těžké se na takovémto trhu prosadit. Pokuste se o své konkurenci dozvědět co nejvíce informací, zkuste například i jejich službu vyzkoušet a zjistíte si, jakou má cenovou politiku. To je důležité z toho důvodu, protože můžete zjistit, že konkurenční prádelna je z nějakého důvodu schopná nabízet tak nízké ceny, kterým vy nebudete moci konkurovat.

Zkuste již nyní přemýšlet o tom, jak se můžete od konkurence odlišit a co můžete nabídnout zákazníkovi jiného. Vzhledem k tomu, že budete sociální podnik, podaří se vám třeba získat ke spolupráci dobrovolníky z řad místních občanů, školáků či skautů, kteří budou rozvážet či roznášet hotové zakázky zdarma zákazníkům.

Vhodným nástrojem pro zjištění silných a slabých stránek podnikatelského záměru/podniku je **SWOT analýza**. Tato analýza je praktickým nástrojem pro vyhodnocení životaschopnosti, ale také strategického směřování vašeho podniku. Jakmile identifikujete všechny čtyři oblasti, můžete volit různé strategie – např. využít silné stránky k odvrácení hrozeb nebo využít příležitosti k potlačení slabých stránek. Přehledně zachycuje SWOT analýzu následující tabulka:

Příklad SWOT analýzy

Silné stránky (vnitřní faktory) Např. Pronájem provozovny od města za symbolickou částku	Slabé stránky (vnitřní faktory) Např. Zastaralé a energeticky náročné vybavení
Příležitosti (vnější faktory) Např. Vyšší kupní síla obyvatel	Hrozby (vnější faktory) Např. Zdražení energií a dalších vstupů

Pokud již máte určený okruh zákazníků, zpracovanou analýzu konkurence a znáte své silné a slabé stránky, dalším krokem je určit si, jakým způsobem tuto službu či produkt dostanete ke svým zákazníkům. Pro tento účel slouží **marketingový plán**. V této příručce se omezíme na základní informace, protože prodej a marketing je oblast, o které je možné napsat několik samostatných knih, a člověk se těmito oblastem učí celý život.

Základním marketingovým nástrojem je tzv. marketingový mix nebo také 4P (z anglického jazyka), což je propojení čtyř základních proměnných: produktu, ceny, místa a propagace.

Produkt

Nemusí se samozřejmě jednat pouze o výrobek, ale také o službu, a to v nejširším slova

smyslu. Je tedy nutné důkladně popsat nabízený produkt, zaměřit se na jeho jedinečnost či kvalitu a na přidanou hodnotu, kterou zákazníkovi oproti konkurenčním produktům přináší. V případě prádelny se tedy může jednat o kvalitní a rychlou službu s donáškou až do domu.

Cena

Cena je neméně důležitou součástí produktu. Požadovaná cena za produkt vychází buď z průzkumu trhu – tedy kolik jsou zákazníci ochotni za produkt zaplatit, ze sečtení veškerých nákladů potřebných pro výrobu produktu a požadovaného zisku, nebo se určí na základě porovnání s konkurencí.

Místo

Jedná se o popsání místa, kde bude produkt

nabízen, nebo jakým způsobem bude dodáván k zákazníkovi.

Propagace

Propagace znamená to, jaké nástroje využít, aby se o nabízených výrobcích či službách dozvěděli zákazníci. Zpravidla platí, že bez reklamy i sebelepší výrobek stěží uspěje. Jako ideální forma reklamy pro prádelnu z našeho příkladu může být inzerce v místním periodiku a kabelové televizi, distribuce letáčků do schránek občanů či vyvěšení plakátu na obecních vývěškách. Vhodnou formou reklamy může být také umístění banneru na webové stránky obce či se domluvit na propagaci s nějakou místní neziskovou organizací.

Stále však platí, že jednou z nejlepších forem propagace je to, když si o dobré službě či produktu řeknou zákazníci sami mezi sebou.

3.2.3 Finanční plán

Finanční plán je další zásadní částí vašeho podnikatelského plánu. Sociální podnik se od toho běžného neliší v jedné věci – musí být ziskový, aby se mohl dále rozvíjet a plnit své poslání. Odhadnout ziskovost podnikání může vypadat velmi složitě, ale nemusí tomu tak být. Důležitá je následující rovnice:

$$\text{ZISK} = \text{TRŽBY (prodejní cena} \times \text{počet kusů)} - \text{NÁKLADY (fixní} + \text{variabilní)}$$

Náklady

Do nákladů je třeba započít kromě počátečních jednorázových nákladů především náklady, které se budou opakovat každý týden či měsíc v průběhu vašeho podnikání. Tyto náklady se dělí na fixní a variabilní. Fixní náklady jsou například pronájem provozovny, splátky úvěru, energie a také mzdy zaměstnanců. Variabilní náklady se mění podle množství prodaných výrobků či služeb. Pokud prádelna z našeho příkladu vypere jeden týden 100 košil a druhý týden 200 košil, je zřejmé, že bude mít ve druhém týdnu vyšší variabilní náklady než v prvním.

V této fázi přichází do hry **cena**, za kterou budete produkt či službu nabízet. Velice jednoduše lze říci, že chcete od svého podnikání minimálně takovou částku, aby se vaše tržby – tedy to, co za výrobky či služby utržíte – rovnaly vašim nákladům. V tom případě nebudete prodávat, ale ani nic nevyděláte. Taková situace se nazývá bod zvratu a vypočítá se jednoduchou rovnicí:

$$\text{BOD ZVRATU} = \text{FIXNÍ NÁKLADY} / \text{PRODEJNÍ CENA} - \text{VARIABILNÍ NÁKLADY}$$

Tržby

Bod zvratu zde znamená v našem případě množství košil, které prádelna bude muset vyprat. Každá další košile nad tuto hodnotu již znamená zisk. Zde se dostáváme na začátek

podnikatelského plánu k analýze trhu, protože na jejím základě byste měli být schopní odhadnout, kolik košil bude reálně vyprat – pro kolik bude odbyto na trhu. Jestliže se po vypočtení bodu zvratu k tomuto odhadnutému množství nepřiblížíte, musíte učinit určitá opatření. Buď musíte snížit fixní a/nebo variabilní náklady, nebo musíte zvýšit prodejní cenu. Jinou možností je pokusit se vyprat více košil – tzn. získat větší množství zákazníků a to zase souvisí s jinou částí podnikatelského plánu – marketingem.

Z tohoto příkladu je patrné, že všechny části podnikatelského plánu mají svoje opodstatnění, jsou vzájemně provázané a je nezbytné je pečlivě a realisticky vypracovat.

Pokud ani po všech úpravách nejste schopní být ziskoví, musíte vážně uvažovat o tom, zda je váš podnikatelský záměr v dané podobě realizovatelný, nebo si zajistit dodatečné financování nad rámec tržeb (např. dotaci, grant, sponzorský dar apod.).

Financování

V této části se ještě krátce zastavíme u možného financování sociálního podniku. Samotný rozjezd a provozní náklady sociálního podniku lze financovat z více zdrojů:

- Jednou z variant je připravit projekt a podat žádost do odpovídající výzvy nového OP Zaměstnanost, který s podporou sociálního podnikání i nadále počítá.
- Jinou možností je využít běžné nástroje pro

podnikatele jako jsou běžné komerční úvěry. V minulosti však Česká spořitelna či ČSOB otevřely program zvýhodněných úvěrů pouze pro sociální podniky. Vliv na získání úvěru má do významné míry právní forma

sociálního podniku. Platí totiž, že banky raději půjčují ryze podnikatelským subjektům typu společnosti s ručením omezeným, než například ústavům či spolkům.

- Na druhé straně ústavy a spolky mohou snáze žádat o příspěvky z různých nadačních programů velkých společností jako je například Siemens, Veolia, T-Mobile, ČEZ a další.
- Další možností je zajistit si financování prostřednictvím sponzorského daru – přibývá totiž více velmi bohatých lidí, kteří mají potřebu konat dobro pro společnost, ale nemají odpovídající nápad či čas jej zrealizovat.
- Jednou z posledních variant je tzv. crowdfunding, který funguje na principu komunitního financování. Jedná se vlastně o určitý typ sbírky, který se vyhlašuje na internetu a jehož prostřednictvím lze malými částkami od velkého množství dárců získat velké objemy finančních prostředků (více např. www.hithit.cz).

Důkladné rozpracování finančního plánu přesahuje rozsah této publikace a v každém případě je dobré poradit se při jeho sestavení s odborníky.

3.2.4 Časový harmonogram a výrobní plán

Poslední částí podnikatelské plánu je harmonogram a výrobní plán. Do této části patří přehled jednotlivých kroků a etap vašeho podnikání na časové ose. Pokud si takový harmonogram dobře vizualizujete – např. Excel či

jednoduchá velká tabule či nástěnka – a budete jej mít neustále na očích, budete neustále v obraze a okamžitě uvidíte, co vás čeká a na co nesmíte zapomenout.

Do této části patří také informace o managementu sociálního podniku a jeho zaměstnancích. Specificky se lze zaměřit na způsob jejich řízení, podporu a odměňování.

Poslední zmínka patří technologiím a vybavení, které bude váš sociální podnik využívat při výrobě či nabízení služeb.

4. Příklady dobrých praxí ze zahraničí

4.1 Sociální podnikání v Rakousku

Podpora zaměstnávání znevýhodněných osob má v Rakousku dlouholetou tradici. Ačkoliv Rakousko se 7 % nezaměstnaných představuje zemi s nejnižší nezaměstnaností v Evropě, čelí stejným problémům v oblasti sociálního vyloučení a v oblasti nezaměstnanosti jako jiné státy Evropy. Dříve aktivity směřovaly spíše k podpoře nalezení pracovního uplatnění pro osoby zdravotně postižené. V současné době je skupina znevýhodněných osob širší, jedná se zejména o dlouhodobě nezaměstnané, starší osoby nebo stále častěji se vyskytující osoby s různými sociálními problémy.

Klíčovým hráčem v politice zaměstnanosti v Rakousku je Veřejná služba zaměstnanosti, adekvátní organizací je v ČR Úřad práce. Legislativní rámec pro sociální zaměstnávání udávají právě směrnice vydané Veřejnou službou zaměstnanosti Rakouska. Veřejná služba zaměstnanosti uzavírá smlouvy s jednotlivými organizacemi, které poskytují sociální zaměstnávání. Tyto smlouvy uzavírají krajské kanceláře na jeden rok. Dané smlouvy stanovují: cílovou skupinu, počet osob, které mají být zaměstnány, maximální délku jejich pobytu, míru volných pracovních stáží a celkové financování.

Typy sociálního zaměstnávání v Rakousku:

- sociálně ekonomické podniky
- neziskové projekty na podporu zaměstnanosti
- poradenské organizace

Hlavními cíli sociálního zaměstnávání je integrovat znevýhodněné osoby zpět na trh práce, poskytnout jim dočasné/přechodné zaměstnání, nabídnout poradenství a podporu a zajistit jejich odborné vzdělávání a osobní rozvoj. Poradenství je šité na míru jednotlivým klientům, např. adresované potřebám dívek a žen, mládeži, starším osobám, migrantům, narkomanům, bývalým vězňům atd.

V roce 2010 Veřejná služba zaměstnanosti Rakouska nasmlouvala 189 podniků a organizací, které poskytovaly přechodné zaměstnání. Tyto podniky nabízely 8 000 přechodných pracovních míst a byly využity 27 000 dlouhodobě nezaměstnanými.

Cílové skupiny pro sociální zaměstnávání:

- dlouhodobě nezaměstnaní (1 rok a více)
- starší nezaměstnané osoby (45+ ženy, 50+ muži)
- ženy po rodičovské dovolené
- zdravotně postižené osoby (skupina zahrnuje i osoby s více zdravotními problémy)
- osoby se sociálními problémy (bez domova, zadlužení, drogově/alkoholově závislí atd.)

Osoby v přechodném zaměstnání pracují na základě pracovní smlouvy. Jedná se o běžnou pracovní smlouvu s plným sociálním zabezpečením, která je omezena na 6 až 12 měsíců. Odměňování funguje na základě „kolektivní smlouvy“.

Fáze dočasného zaměstnání má následující postup:

1. přiřazení cílové skupiny
2. fáze orientace
3. testovací zaměstnání (první měsíc)
4. definování cílů dočasného zaměstnání
5. pracovní zkušenost
6. odborná příprava
7. osobní rozvoj
8. aktivní hledání zaměstnání na běžném trhu práce
9. externí praktické školení pro získání zkušeností
10. sledování

Zaměření ekonomických aktivit sociálního zaměstnávání:

- restaurace, jídelny, catering
- řemesla, rekonstrukce, opravy, opětovné využití, design

- osobní služby – úklid, žehlení, doručovací služby, návštěvní služby
- prodej – potravin, použitého zboží, designových výrobků
- péče o zeleň, čištění komunikací
- neziskový pronájem pracovní síly

Sociální podniky jsou v Rakousku na trhu zvýhodněny nižší daní, místo 20% platí pouze 10% daň z přidané hodnoty.

4.1.1 BAN GRAZ

„BAN Beratung, Arbeit, Neubeginn (poradenství, práce, nový začátek) Sozialökonomische BetriebsgmbH“ je sociální podnik nabízející zaměstnání a opětovné začlenění dlouhodobě nezaměstnaných lidí na trh práce prostřednictvím dočasných zaměstnání.

Cílová skupina:

- dlouhodobě nezaměstnaní, s nižším vzděláním nebo zdravotně postižení

Organizační struktura a legislativa:

- společnost s ručením omezeným s 60 zaměstnanci

Zaměření ekonomické činnosti:

- vyklízení bytů a odvoz
- recyklační dvůr
- truhlářství a oprava nábytku
- oprava elektronických zařízení
- second hand obchod, kde se prodávají různé předměty – levný použitý nábytek,

matrace, elektronické zařízení, potřeby do domácnosti nebo sběratelské předměty všeho druhu

Představení společnosti:

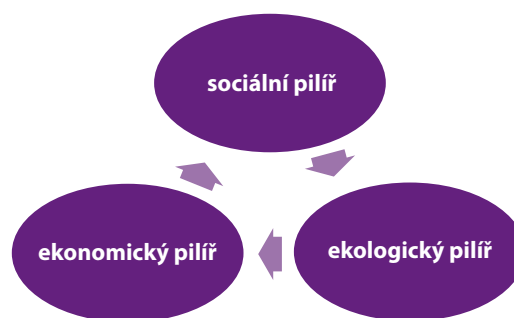
BAN působí ve městě Štýrský Hradec a filozofie podniku stojí na třech hlavních pilířích:

1. Sociální pilíř

Společnost nabízí znevýhodněným osobám dočasné zaměstnání v běžném pracovním poměru, který je obvykle omezen na jeden rok (tzv. přechodné zaměstnání).

2. Ekonomický pilíř

BAN prodává své výrobky a služby na volném trhu, čímž dosahuje dvou dílčích cílů. Více než 50 % celkových nákladů je podle ekonomického obratu pokryto ze zisku. Tato skutečnost výrazně snižuje závislost na veřejném financování. Zároveň cílová skupina pracuje v prostředí odpovídajícím regulárnímu pracovnímu trhu.

3. Ekologický pilíř

Dvě třetiny shromážděného nákladu v recyklačním dvoru se znovu použijí nebo recyklují. Činnost společnosti je založena na ekologickém cyklu: sběr pro separaci-recyklace-opakované používání. Prostřednictvím vyškolených expertů se společnost zapojuje i do odpadového hospodářství města, spravuje také stránku k problematickému odpadu.

Práce se znevýhodněnou skupinou:

Klientům je nabízeno tzv. přechodné zaměstnání, které je omezeno pracovní smlouvou max. na jeden rok. Práce s klientem je rozdělena do tří fází. Po náboru klientů nastává

Ekonomické indikátory:

Roční obrat	4 mil. €
Vlastní zdroje	65 %
Dotace	35 %
Struktura dotací	80 % – veřejná služba zaměstnanosti 10 % – obce 10 % – regionální vláda
Zákazníci	obce, regionální vláda, centrální vláda, veřejnost, jiné organizace

zkušební období, kdy se klienti seznamují s prostředím, jsou uvedeni do režimu společnosti a je s nimi vypracován osobní plán rozvoje. V hlavní fázi pracují v obchodních jednotkách společnosti. Zaměstnanci společnosti zajišťují klientům stálý doprovod, snaží o jejich personální rozvoj a zajišťují jim komplexní pomoc. Jedná se např. o různá školení a výcvik, praxi či pomoc s vyhledáváním zaměstnání na otevřeném trhu práce. Dále kontrolují osobní plán rozvoje a zajišťují poradenství a podporu při řešení různých druhů problémů, jako je dluhové poradenství nebo otázka bydlení. Poslední fáze se zaměřuje na umístění klienta na běžný pracovní trh.

Výsledky:

- ročně podnikem projde 120 klientů
- do pracovního trhu umístí ročně více než 50 klientů
- 2/3 veškerých nákladů pokrývají z vlastní činnosti

„Udržitelnost našeho sociálního podniku se snažíme zajistit zaměřením na naplnění cíle integrace a poskytováním profesionálních služeb.“

Christian Wolf, ředitel společnosti

Kontakty a odkazy na doplňující informace:

B A N Sozialökonomische BetriebsgmbH
 Ungergasse 31, A-8020 Graz, Österreich
 e-mail: office@ban.at
 web: http://www.ban.at

4.1.2 BUGLKRAAXN

Již 30 let pomáhá sdružení Buglkraxn, Verein für Arbeitsintegration dlouhodobě nezaměstnaným vstoupit znovu aktivně na trh práce, čímž se řadí mezi nejstarší sociálně-ekonomická zařízení v Rakousku.

Cílová skupina:

- dlouhodobě nezaměstnaní, osoby s nižším vzděláním nebo s handicapem, starší osoby či osoby jinak sociálně znevýhodněné

Zaměření ekonomické činnosti:

- komplexní služby spojené se stěhováním a vyklížením budov a bytů jak soukromníkům, tak bytovým družstvům nebo společnostem
- úklidové služby
- zapůjčování nádobí (jako např. talíře, misky, sklenice atd.)
- provozování mobilní myčky nádobí
- provozování 2 prodejen použitého zboží (jako např. nábytku, knih, kuchyňských a domácích potřeb, dekorativních předmětů, sportovních potřeb atd.)

Organizační struktura a legislativa:

- neziskové sdružení s 6 stálými zaměstnanci

Představení společnosti:

Sdružení Buglkraxn se nachází ve městě Leoben, ve kterém žije cca 25 tis. obyvatel. Leoben je okresním městem pro region s 65 tis. obyvateli a se 17 obcemi. Podnik se řídí heslem sběr, recyklace a opětovný prodej. Současné poslání společnosti souvisí se změnou přístupu EU k nakládání s odpady. Hlavním cílem aktivit společnosti je ochrana zdrojů a životního prostředí, zavedení a podpora opětovného použití zboží, zvýšení finančních úspor z toho plynoucích a v neposlední řadě vytvoření pracovních míst pro sociálně znevýhodněné.

Obchod s použitým zbožím je v každém štyrském regionu. Cílem podniku je snižování produkce odpadů, ochrana přírodních zdrojů. Cíle opětovného používání se zaměřují na prevenci (kampaně o třídění, možnostech využití znovu obnovené zboží), přípravu sesbíraného zboží pro opětovné používání, recyklaci tohoto zboží a další vylepšení a nabídnutí zboží k odprodeji.

Od roku 2012 podnik spolupracuje s 5 místními obcemi – Leoben, Trofaiach, St. Peter Freienstein, Vordernberg a Traboch. Další velmi důležitý partner je Regionální sdružení pro nakládání s odpadem. Každoročně probíhají 3 až 4 setkání starostů, nejvyšších úředníků, ředitelů sběrů komunálních odpadů, poradců a klíčových osob Buglkraxnu. Koutek Buglkraxn je v každém sběrném středisku. Mimo hlavní činnost poskytuje Buglkraxn doplňkovou a podpůrnou činnost, jako jsou například

standardizované informace motivující k třídění odpadu a znovu používání zboží.

Práce se znevýhodněnou skupinou:

Zájemcům společnost nabízí přechodné zaměstnání po dobu max. 9 měsíců, v průměru klient v programu zůstává 6–7 měsíců. Stálí zaměstnanci mu v průběhu aktivit pomáhají rozvíjet jeho schopnosti a možnosti. Speciální podporu pak nabízí sociální pracovník. Hlavním cílem programu je umístit klienta na regulérní trh práce. Klienti získávají nejen pracovní zkušenosti, ale jsou jim poskytovány různé podpůrné služby a poradenství.

Výsledky:

- měsíčně vytvoří podnik 15 pracovních míst pro sociálně znevýhodněné
- ročně projde podnikem přibližně 40 sociálně znevýhodněných pracovníků

„Být na trhu dobrým dodavatelem a pokusit se dostat uzavřeným smlouvám. To je základem pro úspěšné zajištění kontinuity podniku.“

Kurt Söllner, ředitel společnosti

Kontakty a odkazy na doplňující informace:

Buglkraxn, Verein für Arbeitsintegration

Donawitzer Straße 35, A-8700 Leoben, Österreich

e-mail: office@buglkraxn.at

web: <http://www.buglkraxn.at>

Ekonomické indikátory:

Vlastní zdroje	30 %
Dotace	70 %
Struktura dotací	veřejná služba zaměstnanosti obce regionální vláda
Zákazníci	obce a veřejnost

4.1.3 GBL

Veřejně prospěšná společnost zaměstnanosti Liezen (GBL Grundkenntnisse Unterstützung beim Lernen) plní důležité úkoly sociální, regionální, hospodářské a pracovní politiky v okrese Lienzen.

Cílová skupina:

- dlouhodobě nezaměstnaní

služby v řemeslné výrobě, zaměřuje se na práci s kovem a dřevem. Hlavním posláním firmy je stabilizace a integrace sociálně vyloučených osob zpět na trh práce, rozvoj, růst a obnova jejich produktivity prostřednictvím časově omezených míst a zaškolováním.

Firma se podílela na vytvoření zábavního parku „Wasserspielpark Eisenwurzen – aquapark“. Park je zaměřený na hry a zábavu pro celou rodinu při vodních radovánkách a navštíví ho

Vlastnická struktura GBL

Valná hromada (ročně nebo na vyžádání)
8 představitelů, 51 starostů

Výbor (čtvrtletně)
4 představitelů, 7 starostů

GBL management

Zaměření ekonomické činnosti:

- zámečnictví, tesařství (individuální nebo malosériová výroba, stavba vodních kol, výstavba zábavních parků, renovace budov a památek hodných ochrany)
- zahradnické práce a údržba zeleně
- údržba sportovišť, silnic, cyklistických a turistických stezek, zimní údržba
- úklidové práce, práce v domácnosti, pochůzky všeho druhu

cca 50 tis. návštěvníků za rok. Vytvořili a umístili sedm dřevěných zvířat podél hřebenu ve vyhlášené turistické oblasti („tierHOLZpark Riesneralm“). Pravidelně každý rok se podílejí na sbírání odpadů podél rakouské dálnice v regionu.

Práce se znevýhodněnou skupinou:

Klient má v podniku zaměstnanecký status 6–9 měsíců. V průběhu těchto měsíců jednak

Organizační struktura a legislativa:

- veřejně prospěšná společnost s cca 35 zaměstnanci (1 manažerská pozice, 4 administrativní pracovníci, 6 koučů, pozice pro sociálně znevýhodněné), společnost je vlastněna 51 obcemi

Představení společnosti:

Sociální podnik se nachází v Liezenu, což je město ležící ve středu Rakouska. Společnost byla založena kvůli úpadku největšího místního podnikatele v polovině 90. let a vlastní ji asociace složená z 51 obcí. Podnik poskytuje různorodé

Ekonomické indikátory:

Roční obrat	1,2 mil. €
Vlastní zdroje	45 %
Dotace	55 %
Struktura dotací	55 % – veřejná služba zaměstnanosti 25 % – centrální vláda 10 % – regionální vláda 5 % – obce
Zákazníci	35 % – jiné organizace 30 % – veřejnost 15 % – obce 15 % – regionální vláda 5 % – centrální vláda

získává pracovní zkušenosti, jednak se účastní další cílené podpory zaměřené na jeho osobní rozvoj. Podpora klientů se zaměřuje na monitorování problémových oblastí osob a zjišťování problémů. Klienti trpí závislostmi na různých látkách, nedostatkem důvěry, chybí jim režim či jsou jinak znevýhodněni na trhu práce. Jednou za měsíc probíhá s klientem debata o jeho rozvoji.

Ve firmě působí dva specialisté pro sociálně-pedagogickou podporu. Dále klienti navštěvují semináře podporující jejich kariéru a je jim poskytnuta pomoc při žádání o zaměstnávání (formální i neformální), jako např. filtrování nabídek práce. Důležitou součástí procesu je i získávání pracovních zkušeností. GBL se snaží nabízet širokou škálu aktivit, většinou se jedná o jednoduché práce i ve skupinách (sekání trávy, uklízení veteše, sběr odpadků kolem hlavních dopravních tahů atd.), klienti také pracují jako zámečníci nebo truhláři. Jako zaměstnavatel GBL nabízí praktický výcvik v jakémkoliv oddělení společnosti, aktivity mají také skupinový/rodinný efekt. Podstatný je fakt, že doba strávená v GBL je uznatelná pro žádost o důchod a klienti mají právo na podporu v nezaměstnanosti.

Výsledky:

- 33 % klientů umístí na běžný pracovní trh 92. den po opuštění GBL
- 60 % klientů získá praxi v daném oboru

„Na začátku konkurenční společnosti tvrdily, že sociální podniky díky dotacím mohou zničit regulérní tržní ceny. Ačkoliv je to stále aktuální téma, je důležité zdůraznit, že pro sociální podniky je to část služby, nejde ve skutečnosti o produkt.“

Otto Schachner, ředitel společnosti

Kontakty a odkazy na doplňující informace: Gemeinnützige Beschäftigungsges.m.b.H Liezen

Wirtschaftspark B3, A-8940 Liezen, Österreich,
e-mail: office@gbl.at
web: <http://www.gbl.at/>

4.2 Sociálně odpovědné zadávání zakázek v Rakousku

Pro Rakousko existuje společný zákon pro zadávání zakázek. Právo respektuje zásady unijní svobody, zákaz diskriminace, rovný přístup a dále možnost zakomponovat aspekty sociální a životního prostředí. Zakotvení sociálních aspektů do veřejných zakázek není jednoduchým tématem a také v Rakousku jsou v implementaci této oblasti stále na počátku. Zemská vláda spolkové země Štýrsko řeší problematiku zadávání veřejných zakázek ve své kompetenci. Kraje a obce mohou při zadávání zakázek využít sociální aspekty a aspekty zohledňující životní prostředí, ale neexistuje zde povinnost.

Sociální aspekty upravuje § 19 a 21 zákona o veřejných zakázkách. § 19 stanovuje, že v procesu přidělování zakázky mohou být uplatněny sociální aspekty u definovaných skupin osob:

- ženy
- dlouhodobě nezaměstnaní
- osoby v procesu učení
- lidé se zdravotním postižením
- starší osoby
- skupiny osob, na něž se vztahují ostatní společensko-politické otázky

Sociální aspekt může být zakomponován: do popisu plnění zakázky

- při stanovení technických specifikací
- jako podmínka zaměstnání sociálně znevýhodněných osob do zakázek ve stavebnictví

- přidáním dodatečných kritérií kvality se sociálním aspektem
- definicí exekučních podmínek

§ 21 stanovuje, že zadávací řízení lze přidělit speciálním subjektům s označením chráněná dílna nebo integrační/sociální podnik. Předpokládá se, že většina zaměstnanců jsou osoby se zdravotním postižením či jiným znevýhodněním, které by nemohly vykonávat pracovní činnost v běžných podmínkách.

Další příležitosti v zadávacím řízení:

- volba zadávacího řízení přímého zadávání
- vyloučení uchazeče, je-li závažně porušeno sociální, pracovní nebo trestní právo
- ustanovení ve specifikacích
- při hodnocení nabídek – kritéria definovaná pro zadání zakázky
- prováděcí ustanovení smlouvy

V Rakousku je limit přímého zadávání do 100 tis. eur, přičemž nezáleží na tom, jestli se jedná o zakázku na službu nebo stavbu. V tomto případě může být sociální aspekt vhodně uplatněn. Veřejné organizace nevidí soutěž v poskytování sociálních služeb, spíše podporují kvalitu, protože v případě sociálních služeb nejde o zisk.

Příklady zakázek se zakomponováním sociálních aspektů:

■ Zadaných Zemskou vládou spolkové země Štýrska:

Kritéria sociálních aspektů začleňují do zakázek na catering, opravy automobilů, výrobu vánočních přání a PF, zajištění úklidu a tvorbu uměleckých výrobků.

■ Příklad zakázky z Tyrolska:

Při výstavbě Olympijského centra pro mládež v Innsbrucku byl při realizaci veřejné zakázky uplatněn sociální aspekt. Do zadávací dokumentace byla zakotvena podmínka zapojení sociálních podniků a zapojení osob sociálně znevýhodněných. Celková hodnota zakázky dosáhla 800 tis. eur.

■ Příklad města Graz:

Ve městě Graz realizují pilotní projekt „Zadávací veřejných zakázek v kombinaci s podporou žen a uplatnění genderově rovného přístupu“. Cílem je podpora firem k zaměstnávání žen a uplatňování rovného přístupu.

V praxi se veřejná zakázka realizuje jako obvykle beze změn v pravidlech. Společnost, která je vybrána, však musí před přijetím smlouvy podepsat speciální dodatek. Tato povinnost je stanovena v podmínkách předem.

Speciální dodatek definuje čtyři pilíře činnosti:

- podpora žen v oblasti lidských zdrojů a kariérních příležitostí
- podpora žen v oblasti vzdělávání / školení / zvyšování kvalifikace
- podpora žen v oblasti sladování pracovního a soukromého života
- podpora žen v oblasti růstu v rámci organizace

V rámci každého z pilířů je vypsáno tři až pět konkrétních opatření. Příslušný dodavatel si musí zvolit, která opatření bude provádět. Ve smlouvě jsou definovány sankce, pokud zhotovitel daná opatření neprovede. Implementace opatření je hodnocena ve střednědobém výhledu plnění smlouvy.

4.3 Sociální podnikání v Polsku

Sociální ekonomika je rozrůstajícím se fenoménem i v Polsku. Sociální podnikání bylo přijato jako inovativní a praktické řešení problému nezaměstnanosti. Mezi největší problémy Polska patří vysoká nezaměstnanost a odliv mladé a vzdělané pracovní síly do větších měst a pracovní uplatnění lidí ze sociálně znevýhodněných skupin (zejména dlouhodobě nezaměstnaní, osoby bez domova a po výkonu trestu). Sociální podniky v Polsku, stejně jako v jiných zemích, nabízejí kreativní přístupy k udržení finanční soběstačnosti při naplňování sociálního poslání.

Sektor sociální ekonomiky v Polsku zahrnuje pestré škálu subjektů, některé odvozené od tradičního nevládního sektoru, jiné více související se sektorem soukromým, přičemž sociální ekonomika je v Polsku tvořena především prostřednictvím družstev. Situace v Polsku je usnadněna existencí zákonů k sociální ekonomice. Více než 500 sociálních družstev bylo založeno na základě přijetí zákona o sociálních družstvech v roce 2006. Více než 60 Sociálních integračních center (CIS) bylo ustanoveno na základě zákona z roku 2003 o sociálním zaměstnání.

Sociální družstva

Sociální družstvo spolupracuje s lidmi, kteří mají problémy na trhu práce a kteří společně začínají podnikat a plnit sociální cíle založené na vlastní práci. Počet členů sociálního družstva je minimálně 5 a maximálně 50 osob.

Sociálních cílů je dosahováno prostřednictvím:

- sociální reintegrace – udržování účasti osob na komunitním a společenském životě v místě bydliště
- pracovní reintegrace – úsilí o obnovení a zachování schopnosti sebeprosazení na trhu práce
- myšlenkou sociálních družstev je provozovat společné podnikání, rozvíjet sociální a profesní dovednosti, rozvíjet dovednosti pro racionální správu svých finančních prostředků a sociálně užitečné aktivity ve ve-

řejném sektoru stanovených v zákoně ze dne 24. dubna 2004 o veřejné prospěšné činnosti a dobrovolnictví

Sociální sdružení jednotlivců:

Zakladatelé sociálních družstev jsou jednotlivci, z nichž je 50 % ze znevýhodněných skupin:

- nezaměstnaní
- zdravotně postižení
- abstinující závislí
- duševně nemocní
- bezdomovci procházející individuálním programem „pryč z bezdomovectví“
- bývalí vězni
- uprchlíci

Sociální sdružení právnických osob:

Zakladateli mohou být právnické osoby včetně nevládních organizací ve smyslu zákona o veřejné prospěšnosti a dobrovolnictví, územní samosprávné celky a církve. Počet zakladatelů nesmí být menší než dva. Pokud jsou zakladatelé sociálních sdružení právnické osoby, je jejich povinností, aby zde do šesti měsíců ode dne jejich vstupu do Národního soudního registru pracovalo nejméně 5 nezaměstnaných lidí, znevýhodněných nebo postižených osob. Tito lidé mají po 12 měsících nepřetržitého zaměstnání v sociálním družstvu právo na členství.

Zakládání sociálního družstva:

- iniciační skupina – skupina osob, která se zajímá o vytvoření sociálního družstva, připravuje stanovy a vypracovává strategii pro založení
- valná hromada zakladatelů – přijímá usnesení o zřízení sociálního družstva, statutu družstva, jmenování představenstva a jmenování dozorcí rady v případě, je-li členů více než 15

Podání žádosti o registraci sociálního družstva:

1. Formality: Sociální družstvo musí mít IČO, bankovní účet, razítko, licence, povolení a musí se zaregistrovat do Národního úředního registru ekonomických subjektů, Sociálního zabezpečení, Národního kontrolního úřadu práce.

- 2. Zaměstnávání:** Zaměstnanci pracují v sociálních družstvech na základě dohody o práci dle občanského práva. V družstvu mohou být zaměstnání jak jeho členové, tak osoby mimo družstvo. Dobrovolníci mohou pracovat v oblastech veřejně prospěšné spolupráce. Osoby zbaveny svobody mohou pracovat v družstvu, ale nemohou být členy.
- 3. Vnitřní struktura:** Nejvyšším orgánem je valná hromada, kontrolu a dohled nad činností družstev zajišťuje dozorčí rada, představenstvo řídí činnost družstva a jeho členů.

Například v regionu Lodž je registrováno 85 sociálních družstev. Dvacet devět sociálních družstev bylo založeno díky projektům pro sociální podporu vytvářeným ve spolupráci se Společností „Já-Ty-My“. Tato společnost je polskou nevládní organizací, která působí od roku 2002 s cílem podporovat zavádění sociální ekonomiky zaměřené na vytváření nových pracovních míst pro osoby, kterým hrozí sociální vyloučení.

Sociální podniky

Sociální podnik je společnost s právní subjektivitou provádějící obchodní činnost pro sociální účely. Spojuje v sobě sociální s hospodářským dílem. Podnik působí na běžném trhu a zároveň zaměstnává lidi ohrožené sociálním vyloučením. Sociální podniky v Polsku hojně využívaly zkušenosti ze zahraničí, zejména z Velké Británie a Německa.

Cíle sociálního podniku:

1. Sociální

- implementace efektivních odborných rehabilitačních programů
- příprava osob ohrožených sociálním vyloučením k zapojení do běžného trhu práce prostřednictvím školení, odborného vzdělávání a přechodného zaměstnání

2. Ekonomický

- obchodní činnost v souladu se schváleným podnikatelským plánem
- použití opatření běžných podnikatelských společností v konkurenčním tržním hospodářství

Firemní hodnoty sociálního podniku

1. Podnikání

- nejméně 50 % obratu společnosti je odvozeno z prodeje zboží nebo služeb
- společnost nemůže fungovat pro osobní zisk
- má statut a podnikatelský plán
- společnost je nezávislá

2. Zaměstnání

- alespoň 30 % zaměstnanců patří mezi sociálně vyloučené osoby
- respektování zákazu diskriminace
- společnost pomáhá zaměstnancům pracovat na vlastním rozvoji a rozvoji podnikání
- přizpůsobení pracovních míst pro potřeby pracovníků

3. Účast

- rozvoj a uspokojování potřeb zaměstnanců
- mechanismy pro zvládání stresu
- ochrana soukromí pracovníků
- zaměstnanci se podílí na řízení společnosti
- řízení a externí audit

4.3.1 Tréninkové centrum – „KŁOS“ Hotel

Sociální podnik Tréninkové centrum „Kłos“ Hotel funguje od roku 2005. Podnik nabízí hotelové služby, služby v oblasti gastroonomie a různé rekreační aktivity. Zároveň vytváří práci pro znevýhodněné osoby na trhu práce, zejména po duševně nemocné a dlouhodobě nezaměstnané.

Cílová skupina:

- lidé s duševními poruchami či dlouhodobě nezaměstnaní

Zaměření ekonomické činnosti:

- hotelnictví a gastronomie
- údržba prostranství a zahradnictví
- rekreační a outdoorové aktivity (např. hipoterapie)

Organizační struktura a legislativa:

- společnost s ručením omezeným s cca 18 zaměstnanci (2 manažerská pozice, 2 administrativní pozice, 7 koučů, pozice pro sociálně znevýhodněné)

Ekonomické indikátory:

Roční obrat	275 000 €
Vlastní zdroje	58 %
Dotace	42 %
Struktura dotací	stát a jiné zdroje
Zákazníci	veřejnost a jiné organizace

Představení společnosti:

Tréninkové centrum „Klos“ Hotel vzniklo v roce 2005 v obci Jedlicze, nedaleko města Lodž. Příkladem byl model realizovaný ve Velké Británii. Hlavním cílem je zajištění návratu na pracovní trh lidem s duševními poruchami či dlouhodobě nezaměstnaným, kteří navíc pocházejí z venkovské oblasti. Hotelový komplex v přírodě nabízí ubytování v 11 pokojích, snídaní i plnou penzi, školicí místnosti, pronájem rekreačních zařízení, místo pro outdoorové akce, rekreační jízdu na koních a hipoterapii. Zároveň vytváří práci pro znevýhodněné osoby na trhu práce.

Sociální firma usiluje o dosažení vysokého standardu kvality poskytovaných služeb tak, aby byla konkurenceschopná na běžném trhu. V neposlední řadě prostřednictvím vzdělávání a místní komunity bojuje proti diskriminaci a nerovnosti na trhu práce.

Práce se znevýhodněnou skupinou:

Účastníci nejprve absolvují kurz v oblasti hotelnictví a poté jsou na půl roku zařazeni k výkonu práce na plný úvazek, vždy dle zdravotních možností jednotlivců. Po úspěšném absolvování praxe získají certifikát. Zároveň

účastníkům pomáhají s nalezením práce na běžném pracovním trhu. Ročně projde tréninkovým centrem 40 osob.

Praxi mohou účastníci získat na těchto pozicích:

- pokojská
- číšník
- výpomoc v kuchyni
- domovník
- zahradník
- pomocný tesař
- pracovník ve stájích
- recepční
- administrativní pracovník

Práce s duševně nemocnými vykazuje jisté charakteristiky, které je třeba si uvědomit. Činnosti provádějí pomaleji a jejich výkon se pohybuje cca na 55 % výkonu práce zdravých osob. Jsou velmi přesní. Potřebují pravidelné rozložení denních činností (psychologická forma). Je nutné dodržovat častější přestávky. Častěji se u nich objevuje nepřítomnost z důvodu nemoci a potřebují pracovat v klidném prostředí, mají malou odolnost vůči stresu na pracovišti. K práci mají úctu.

Výsledky:

- pracovními stážemi úspěšně prošlo v tréninkovém centru „Klos“ téměř 200 klientů
- přibližně 30 % účastníků našlo zaměstnání na běžném trhu práce

„Významným problémem, kterému čelí polské subjekty v sociální ekonomice, je nedostatek regulace sociálních firem v Polsku a neposkytnutí žádných privilegií spojených s realizací sociálního poslání.“

**Dariusz Krajewski,
organizace „Já-Ty-My“**

Kontakty a odkazy na doplňující informace:

Ośrodek Szkoleniowy „KŁOS”
ul. Jedlinowa 42/44 Jedlicze A, 95-073 Grotniki,
Polska
e-mail: klos@klos.org.p
web: <http://www.klos.org.pl/>

4.3.2 Technické služby města Brzeziny

Městské sociální družstvo ztělesňuje princip sociální ekonomiky. Svou činností se podílí na udržování čistoty ve městě a stavu komunikací, zároveň se snaží bránit sociálnímu vyloučení.

Cílová skupina:

- dlouhodobě nezaměstnaní, zdravotně postižení

Zaměření:

- udržování čistoty ve městě a veřejné zeleně
- údržba veřejných prostranství (ulic, chodníků a náměstí, zastávek ve správě města atd.)
- udržování dobrého stavu silnic
- údržba městských objektů, zařízení určených k veřejným účelům a administrativních objektů
- drobné investiční akce
- poskytování péče pro zatoulaná zvířata a jejich odchyt
- další komerční služby: odklizení sněhu, stěhovací služby, přeprava zboží atd.

Organizační struktura a legislativa:

- sociální družstvo

Představení společnosti:

Sociální družstvo bylo založeno v srpnu 2010 devíti muži, kteří trvale žijí v okrese Brzeziny. Družstvo se od počátku zabývalo především prováděním komunálních služeb. Na konci roku 2011 se členové družstva vzdali svých podílů ve prospěch dvou územních samosprávných celků – města Brzeziny a obce Rogów. V roce 2012 město Brzeziny, které má asi

12 tis. obyvatel, svěřilo otázky údržby čistoty ve městě tomuto družstvu, které se dodnes stará o údržbu veřejných prostranství, silnic i chodníků. V roce 2012 družstvo zaměstnávalo 8 zdravotně postižených osob.

Vedle úkolů stanovených městem družstvo rovněž nabízí komerční služby v oblasti: zahradnických služeb, stěhování, přepravy, čištění, odklizení sněhu atd. V současné době se ve městě Brzeziny spouští sběr tříděného komunálního odpadu, díky kterému budou moci získat zaměstnání další osoby znevýhodněné na trhu práce. Všechny služby vykonávané technickými službami jsou v průměru o 10–15 % levnější než podobné služby, jež jsou k dispozici na volném trhu.

Práce se znevýhodněnou skupinou:

Cílem sociální ekonomiky je podpořit podnikání u osob vyloučených z trhu práce. Skupiny ohrožené sociálním vyloučením jsou zejména dlouhodobě nezaměstnaní, bezdomovci, drogově závislí či jinak vyloučení. V místním pojetí sociální ekonomiky jde především o citlivost. Citlivost jak v otázkách spojených se zaměstnáváním, tak i ve vztazích s dodavateli. Družstvo se snaží naplňovat ideu součinnosti, svépomoci, sebeřízení a spolupráce. Moderním způsobem spojuje to nejlepší z tradic s požadavky dnešních dnů. V družstvu mohou být zaměstnání jak jeho členové, tak osoby mimo družstvo.

Výsledky:

- delegováním činností na vlastní sociální družstvo město ušetří cca 20 % nákladů
- silná kladná odezva veřejnosti, tvorba pozitivní image města – jediné pracoviště, které aktivizuje lidi ohrožené sociálním vyloučením před vstupem na běžný pracovní trh

„Ustanovením technických služeb a zavedením norem služeb byly odstraněny původní problémy s koordinací prací, roztříštěností, problémy a nedostatek standardizace při práci s veřejným prostorem ve městě.“

Marcin Pluta, starosta města

Kontakty a odkazy na doplňující informace:

Spółdzielnia Socjalna „Communal Service”
 ul. Henryka Sienkiewicza 10/12, 95-060 Brzeziny, Polska
 e-mail: kontakt@communalservice.pl,
 web: http://communalservice.pl/

4.4 Sociálně odpovědné zadávání zakázek v Polsku

Téma sociálně odpovědného zadávání zakázek je aktuální i v Polsku. Sociální klauzule je nástroj sociální politiky, umožňující objednavajícím institucím nastavit sociální nebo environmentální podmínky s ohledem na realizaci objednávky. Tyto podmínky nemohou přímo či nepřímo diskriminovat žádnou sociální skupinu, ale mohou podpořit například zaměstnanost lidí majících problémy se sociálním začleněním nebo lidí bojujících s nezaměstnaností.

V roce 2009 se v Polsku zavedla možnost využití sociálních klauzulí v zákonech o veřejných zakázkách právě změnou zákona o sociálních družstvech umožňující zadavatelům využít preference zákazníka s použitím nástrojů na pomoc znevýhodněným zaměstnancům.

Druhy sociálních klauzulí:

1. Klauzule o fyzických/právnických subjektech
 Tato klauzule říká, že veřejné zakázky mohou realizovat pouze subjekty zaměstnávající více než 50 % lidí se zdravotním postižením. Tato klauzule neobsahuje žádné sankce. Realizace je založená na prohlášení zaměstnavatele.

2. Akční klauzule

Tato klauzule umožňuje zaměstnat při realizaci veřejné zakázky určitý stanovený počet sociálně vyloučených osob. Jedná se o klauzuli bez penále, zatíženou ale smluvními sankcemi vyžadujícími pravidelné kontroly úřadů.

Cílové skupiny:

Zadávací subjekt může specifikovat své přání na realizaci zakázky s využitím těchto skupin lidí:

- nezaměstnaní
- mladí lidé k získání praxe
- lidé s postižením
- bezdomovci
- závislí na alkoholu po dokončení odvykací kúry
- mentálně postižení lidé
- lidé propuštění z výkonu trestu
- uprchlíci

Pokud se zadavatel veřejné zakázky rozhodne využít sociální klauzule, v popisu objednávky by měl uvést následující:

- počet lidí, např. nezaměstnaných nebo handicapovaných, jejichž zaměstnání se požaduje
- minimální období realizace prací
- způsob vykazování zaměstnání požadované skupiny znevýhodněných osob
- příslušný útvar zadavatele zakázky ke kontrole plnění smluvního závazku a splnění požadavků na zaměstnávání
- penále při nedodržení definovaných požadavků

Tyto veřejné zakázky mohou realizovat rovněž sociální ekonomické podniky. Nicméně sociální klauzule v procesu zadávání veřejných zakázek jsou spíše cestou k rovným příležitostem v přístupu na pracovní trh pro znevýhodněné skupiny, než aby sloužily jenom jako pomoc a podpora sociálním družstvům. Jsou řešením v krizi, jelikož je cena za pracovní sílu nižší.

Příklad města Brzeziny

Město Brzeziny je inovativní obec, která jako jedna z prvních v Polsku využívá institut sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek. Každý druhý tendr města na realizaci prací obsahuje sociální klauzule. Dle vyjádření vedení města není nutné využívat klauzule v každé veřejné zakázce. V roce 2011 město vyhlásilo 4 veřejné zakázky obsahující sociální klauzule. V roce 2012 to bylo již 8 veřejných zakázek, přičemž v rámci nich bylo nově vytvořeno 14 pracovních míst zejména pro zdravotně postižené osoby. V roce 2013 Brzeziny v rámci jedné akce spojené s likvidací odpadů jako jediné město v Polsku využily v příslušné veřejné

zakázce sociální klauzule o sociálních subjektech a sociálních aktivitách.

Konkrétní příklad zakomponování sociálních klauzulí:

Předmět zakázky: Zpevnění a odvodnění plochy v souvislosti s realizací investice s názvem „Vybudování systému třídění komunálních odpadů – etapa I“

Další požadavky spojené s realizací předmětu zakázky:

1. Objednatel určuje požadavky týkající se realizace zakázky podle odst. 29 bodu 4 zákona, týkající se „sociální klauzule“:

Zhotovitel, který přijímá zakázku k realizaci, musí při vykonávání stavebních prací v rámci zakázky zajistit práci na plný úvazek nejméně 1 (jedné) osobě se zdravotním postižením na základě pracovní smlouvy nebo družstevní pracovní smlouvy.

Definice – osoba se zdravotním postižením – označení osoby, která splňuje podmínky zdravotně postiženého, je uvedeno v zákoně ze dne 27. srpna 1997 o profesní a sociální rehabilitaci osob s postižením a jejich zaměstnávání (Sb. Z. z r. 2008 č. 14, poz. 92, ve znění pozdějších předpisů). Označení osoby zdravotně postižené je uděleno na základě rozhodnutí o zdravotním postižení komisí pro rozhodování o záležitostech zdravotního postižení, nebo rozhodnutím o celkovém nebo částečném stupni postižení od lékaře Úřadu sociálního zabezpečení (ZUS).

Definice – zdravotně postiženého pracovníka – zahraniční právní podmínky, které označují osobu ve smyslu nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, prohlašují některé kategorie podpory za slučitelné se společným trhem v souladu se článkem 87 a 88 Smlouvy (obecné nařízení o blokových výjimkách), Úřední věstník Evropské unie L 214 s. 3 ze dne 9. srpna 2008.

- b) zaměstnání zdravotně postiženého během realizace zakázky bude trvat po celou dobu vyhotovování zakázky, v případě ukončení pracovního poměru ze strany zdravotně postiženého nebo zaměstnavatele před ukončením dané doby je zhotovitel povinen zaměstnat jinou zdravotně postiženou osobu,
- c) zhotovitel předloží objednateli pracovní smlouvu nebo družstevní pracovní smlouvu s osobou zdravotně postiženou před započítáním stavebních prací,
- d) objednatel má právo se v každé fázi realizace zakázky obrátit na zhotovitele s požadavkem o předložení dokumentace potvrzující zaměstnání zdravotně postižených, zatímco zhotovitel má povinnost ji neprodleně objednateli předložit;
- e) v případě, že objednatel nezaměstná požadovaný počet osob zdravotně postižených během realizace zakázky podle podmínek popsanych v bodě a) a v bodě b), bude zhotovitel povinen zaplatit smluvní pokutu objednateli ve výši 5 % hrubé paušální mzdy stanovené dle smlouvy, a to za každý započatý měsíc nedodržení podmínek popsanych v bodě a) a v bodě b).

4.5 Sociální podnikání v Nizozemsku

Nizozemsko patří evropským státům s relativně nízkou mírou nezaměstnanosti, dle statistik Eurostatu byla v únoru 2014 míra nezaměstnanosti v Nizozemsku 7,3 %. Nicméně trend míry nezaměstnanosti je rostoucí. Sociální politika v Nizozemsku prochází neustálým vývojem. Původní zákon o sociální pomoci z roku 1963 byl nahrazen zákonem o práci a sociální pomoci z roku 2004. Vznikl tak program pro nezaměstnané „Práce na prvním místě“, který v sobě zahrnoval jak kombinaci povinné práce, tak aktivity na zvýšení znalostí a dovedností.

V současnosti se připravuje nový zákon o účasti a měl by být schválen v roce 2015. Cílem novely je zabránit izolaci lidí ohrožených sociálním vyloučením a zapojit je do komunitního života.

Formy podpory zaměstnávání sociálně znevýhodněných na trhu práce v Nizozemsku nemají žádnou legislativní oporu. Přesto je v posledních letech evidován postupný nárůst počtu sociálních firem i počtu osob v nich zaměstnaných.

Existuje mnoho přístupů na podporu znevýhodněných lidí. V Nizozemsku je možné je rozdělit do tří typů:

- 1. Inkluzivní podnikání** – jedná se o situaci, kdy běžné (standardní) firmy zaměstnávají osoby znevýhodněné na trhu práce. Sociální odpovědnost firem se v současné době se stává celosvětovým trendem.
- 2. Sociální podniky** – jedná se o podniky, které vznikají za účelem pomoci, nikoliv zisku. Tyto podniky zaměstnávají znevýhodněné osoby a zisk plynoucí z jejich činnosti je následně zpětně investován do dalšího rozvoje podniku.
- 3. Sociálně odpovědné zadávání veřejných zakázek** – jedná se o poměrně novou metodou, která se týká veřejné správy.

V Nizozemsku je k roku 2014 evidováno přibližně 4 tis. sociálních podniků a jsou spíše

malé velikosti. Struktura sociálních podniků je velmi rozmanitá, přesto lze definovat tři základní oblasti, ve kterých působí:

- pracovní integrace
- osobní služby – péče o děti či starší osoby apod.
- místní rozvoj znevýhodněných oblastí – např. oblasti venkovského charakteru

Jedna pětina z nich se zaměřuje na zaměstnávání znevýhodněných osob, jejichž zaměstnanost se signifikantně zvýšila. Sociální podniky patří mezi nejrychleji rostoucí společnosti v Nizozemsku, a 90 % z nich dokonce očekává, že jejich růst se nezastaví. Převážná většina z nich je aktivní na nizozemském trhu, menšina v zahraničí (jedná se především o podniky zaměřené na mezinárodní rozvoj).

Podobně jsou na tom i inkluzivní podniky, kterým jde mimo jiné i o společenské uznání. Proto je udělován tzv. „Performance Ladder of Inclusive Entrepreneurship“ (PSO). Tento nástroj je určen k stimulaci zaměstnávání ohrožených osob na trhu práce malými a středními podniky. Jedná se o žebříček firem, který eviduje míru přispění společnosti v oblasti zaměstnávání osob ohrožených na trhu práce jak z hlediska kvantitativního, tak kvalitativního. Ocenění do současnosti získalo celkem 74 firem v zemi.

Bohužel je řada překážek, kterým musí sociální i inkluzivní podniky čelit:

- dotování těchto pracovních pozic je finančně nákladné
- firmy potřebují pobídky (především finanční povahy), aby zaměstnaly znevýhodněné osoby
- rostoucí ekonomika a s ní spojený zvyšující se počet pracovních míst nutně neznamená, že se automaticky navýší počet pracovních míst pro osoby znevýhodněné na trhu práce

Jednou z možností podpory vzniku sociálních podniků v Nizozemsku je stimulace právními předpisy – daňové, dotace aj. Podmínkou pro vznik sociálního podniku je i kapitál, ke

kterému mají obtížnější přístup než standardní podniky.

Sociální podniky

Sociální podniky i v Nizozemsku fungují na základě tzv. trojího prospěchu – ekonomického, sociálního a environmentálního. Jejich pozici nelze plně vymezit, nachází se na pomezí státní správy, soukromých společností a charity. Od tradičních soukromých společností se liší společenským posláním, které má pro ně větší význam než finanční stránka. Vytváří se tak nový, inovativní čtvrtý sektor ekonomiky. Vytváří pracovní příležitosti pro znevýhodněné osoby a zisk plynoucí z jejich činnosti je z větší části investován do rozvoje sociálního podniku. Jsou důležitým faktorem lokálního rozvoje.

Do skupiny znevýhodněných osob v Nizozemsku spadají:

- osoby zdravotně postižené
- závislé
- dlouhodobě nezaměstnané
- bez přístřeší a po výkonu trestu
- etnické menšiny
- pečující o rodinné příslušníky
- mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci

Sociální podniky se zaměřují na výrobu zboží či prodej služeb a mají vysoký stupeň autonomie. Přitom jsou vystaveny vysoké míře ekonomického rizika. Mezi sociální podniky se počítají krom integračních sociálních podniků (podniky zaměstnávající znevýhodněné osoby) i podniky, které se zaměřují na podporu místního rozvoje, ekologickou oblast či provozují fair trade obchodování.

Základním problémem, se kterým se fyzické či právnické osoby zakládající sociální podnik potýkají, je zvolení vhodné právní formy (akciová společnost, občanské sdružení, OSVČ atd.). Nelze říci, která forma je nejlepší při zakládání sociálního podniku – každá má výhody i nevýhody (např. vysoký počáteční vklad/kapitál, důvěryhodnost, jednoduchost řízení). Faktory ovlivňující zvolení právní formy jsou

např. výše základního vkladu, podnikatelský záměr, způsob financování atd.

Problémem při zakládání sociálního podniku je také vyřešení způsobu financování. Hlavními zdroji sociálních podniků jsou zpravidla vlastní finanční prostředky, granty, půjčky a úvěry a příspěvky od státu. Z výše zmíněných důvodů je potřeba podporovat soukromé společnosti k vytváření většího počtu pracovních míst pro znevýhodněné osoby.

4.5.1 C-Taste

Restaurace C-Taste je typickým sociálním podnikem, který vyniká svou kreativitou a inovativností – obrací na první pohled handicap ve výhodu.

Cílová skupina:

- osoby se zrakovým postižením

Zaměření ekonomické činnosti:

- zážitková gastronomie

Organizační struktura a legislativa:

- soukromá společnost

Představení společnosti:

C-Taste je restaurace založená před sedmi lety Sandrou Ballij. Všechny zdroje restaurace pochází z trhu. V restauraci obsluhuje personál se zrakovým postižením. Restaurace je zaměřená na zážitkovou gastronomii. Pro umocnění zážitku klientů, zapojení jejich dalších smyslů (chuť, sluch, dotyk) a pro pochopení života s poškozeným zrakem je v celém areálu restaurace tma. Návštěvníci restaurace jsou odkázáni na pomoc personálu, který je speciálně vyškolen pro obsluhu ve tmě.

Ekonomické indikátory:

Vlastní zdroje	100 %
----------------	-------

Práce se znevýhodněnou skupinou:

Podnik se zaměřuje na zaměstnávání nevidomých. Jejich handicap je využíván jako výhoda. Pracují jako průvodci hostů a číšníci v absolutní tmě.

„Důležité je se zaměřit na zcela nový produkt (či zážitek), který nemá na trhu obdoby. Právě jeho unikátnost se pak stává jeho nejsilnější stránkou.“

Sandra Ballij, ředitelka podniku

Kontakty a odkazy na doplňující informace: C-Taste

Amsteldijk 55, 1074 HX Amsterdam
e-mail: service@ctaste.nl
web: <http://www.ctaste.nl/>

4.5.2 Ergon

Ergon je sociální podnik, který založilo a vlastní pět nizozemských municipalit: Veldhoven, Eindhoven, Valkenswaard, Heeze-Leende a Waalre – v těchto městech žije přibližně 350 000 obyvatel.

Cílová skupina:

- dlouhodobě nezaměstnaní, zdravotně handicapovaní

Zaměření ekonomické činnosti:

- balení a sestavování/kompletace, ruční výroba
- logistika s přidanou hodnotou
- péče o (veřejnou) zeleň
- úklid
- catering
- poštovní a doručovací služby
- opatrovnictví
- prádelna a čistírna
- správcovství a drobné opravy domů

Představení společnosti:

Cíle Ergonu jsou následující:

- poskytovat chráněné zaměstnávání a podporu fyzicky (20 % klientů) a mentálně (25 % klientů) postiženým lidem
- podporovat obyvatele zmíněných municipalit, kteří pobírají sociální dávky, v hledání práce (jedná se o osoby, které jsou problematicky umístitelné na trhu práce, nicméně nemají fyzické či mentální postižení a dohromady představují 50 % všech klientů)
- vytvářet pracovní pozice, které mají smysl
- přispívat k participaci a integraci cílové skupiny do společnosti a zlepšování jejích pracovních schopností

Pro město Veldhoven Ergon připravil a řídí pracovní-integrační program Veldhoven WERKT! (česky Veldhoven pracuje). Case manager jednotlivých klientů, který je zaměstnancem města Veldhoven, posílá své vybrané klienty na tento program. Zpravidla se jedná o klienty, u kterých je vyšší aktivizační potenciál a také potenciál najít s určitou podporou práci na běžném pracovním trhu. Tyto klienty poté odešle do Ergonu, nicméně i nadále je jejich case managerem a hlavní kontaktní osobou.

Práce se znevýhodněnou skupinou:

Veldhoven WERKT! sestává ze dvou hlavních fází:

Fáze 1 pomáhá zjistit co nejvíce o silných a slabých stránkách zapojených klientů (trvá 4 týdny). Tato fáze se dále rozpadá do 4 navazujících kroků.

1. Práce:

V průběhu první fáze klient vykonává během 14 dopolední jednoduchou pracovní činnost pod vedením zkušeného zaměstnance Ergonu v chráněném prostředí. Cílem tohoto kroku je zjistit, jaké má klient základní pracovní návyky (zda chodí do práce včas, jak plní zadané úkoly, jaký mají vztah k nadřízeným a ke svým kolegům apod.).

Ekonomické indikátory:

Hrubý obrat	28,6 mil. €
Čistý obrat	22,8 mil. €
Příspěvek od státu	50,3 mil. €
Čistý výnos z podnikání	1,3 mil. €
Kapitálová rezerva	6 mil. €

2. Diagnostika:

Sestává ze dvou individuálních rozhovorů a jednoho testovacího odpoledne. Diagnostika má za cíl zjistit o klientovi jeho schopnosti, kapacitu, zájmy a možnosti na pracovním trhu.

3. Školení:

Klient se účastní během 6 dopolední skupinových aktivit a další 2 individuálních rozhovorů. Jejich cíle jsou podobné jako v průběhu diagnostické fáze, ale zaměřují se také na zvyšování jejich motivace a sebevědomí, pomoc se sebezprezentací apod.

4. Podpora

Během celého programu má klient maximální podporu řady zapojených profesionálů: jobhuntera, svého case managera, školitelů a konzultantů Ergonu. Jejich cílem je umístit klienta na placenou pracovní pozici.

Fáze 2 má za cíl umístit klienta na placenou pracovní pozici na běžném pracovním trhu. Často se totiž nepodaří, aby si klient takovou práci našel během první fáze programu. Během druhé fáze tak dochází ke kombinaci hledání práce a aktivit v rámci i mimo Ergon (dotovaná pracovní místa, stáže atd.). Tato fáze

končí ve chvíli, kdy si klient najde práci na běžném pracovním trhu.

Výsledky (2012):

- 2 200 osob na dotovaných místech
- 250 osob na nedotovaných místech (manažerské, administrativní a jiné pozice)
- 383 osob na čekacím listě
- dynamický proces: podnikem „protečou“ ročně stovky nezaměstnaných
- 50 % osob je detašovaných do organizací mimo Ergon (např. DAF), kde pracují podle vlastního pracovního tempa a na základě smlouvy mezi Ergonem a danou organizací

Kontakty a odkazy na doplňující informace:

Ergon Werkmakelaars

Rooijakkersstraat 3, 5652 BA Eindhoven

e-mail: werkmakelaars@ergon.nu

web: <http://www.ergon.nu>

4.6 Sociálně odpovědné zadávání zakázek v Nizozemsku

V Nizozemsku je sociálně odpovědné zadávání veřejných zakázek řešeno od roku 2011. Jedná se o tzv. klauzuli **Social Return**, která požaduje po vítězi výběrového řízení vytvoření nových plnohodnotných či tréninkových pracovních míst nebo stáží pro osoby znevýhodněné na trhu práce v hodnotě 5 % ceny zakázky.

Kdy se musí tato podmínka uplatnit?

- Všechny zakázky vypisované orgány cent-

- rální státní správy (práce, služby)
- Hranice nad 250 tis. eur
- Délka zakázky/činnosti minimálně 6 měsíců

Podstatným aspektem tohoto procesu je to, že zodpovědnost za vytvoření těchto míst leží na zaměstnavateli.

Sociální klauzule se uplatňuje také při zadávání veřejných zakázek měst a obcí, ale zpravidla již od nižší hranice, kterou si každá obec stanovuje sama – např. Maastricht 100 tis. eur, Amsterdam 200 tis. eur. V současné době tuto klauzuli uplatňuje přibližně 70 % všech nizozemských municipalit. Nejčastěji se jedná o následující oblasti:

- Stavební práce

- Doprava
- Opravy
- Bezpečnost
- Administrativa
- Péče o zeleň, úklid
- Pečovatelské služby
- Catering

Ve městě Amsterdam zřídili na radnici zvláštní oddělení pro Social Return. Toto oddělení má za úkol koordinovat uplatňování sociální klauzule – například poskytuje poradenství zaměstnavatelům, kteří mají povinnost vytvářet nová pracovní místa, a pomáhá jim s výběrem vhodných zaměstnanců. Počet vytvořených míst zde meziročně vzrostl z 350 v roce 2012 na 1 300 v roce 2013.

5. Projektové záměry zapojených měst

V následující části představíme projektové záměry měst zapojených do projektu Sociálně odpovědné municipality (2020). Tyto záměry byly vypracovány v průběhu mezinárodních workshopů projektu a byly také představeny dalším účastníkům těchto setkání. Předkládané projektové listy vychází a respektují lokální podmínky zapojených měst, ale současně jsou to typové projekty, které je možné využít i v jiných podmínkách. Fiše mají stejnou strukturu, nicméně některá města nemají v plánu realizovat sociálně odpovědné zadávání veřejných zakázek, a popsala tak pouze záměr týkající se sociálního podnikání.

5.1 Kadaň

Projektový záměr sociálního podniku
A) Popis podniku
0. Pracovní název podniku
<ul style="list-style-type: none"> „Za lepší Prunéřov“
1. Zaměření podniku
Jaký potenciál bude pro podnik využit?
<ul style="list-style-type: none"> údržba bytového fondu, úklid, údržba zeleně
2. Zdůvodnění potenciálu
Proč právě tato oblast?
<ul style="list-style-type: none"> v současné době nejsou tyto služby dostatečně pokryty
Jaký vliv bude mít projekt na společnost, místní ekonomiku a zaměstnanost atd.?
<ul style="list-style-type: none"> snížení počtu nezaměstnaných osob v regionu snížení finančních prostředků vyplácených na sociální dávky posílení finanční stability nově zaměstnaných osob
3. Aktivity/služby podniku
Jaké služby bude podnik nabízet?
<ul style="list-style-type: none"> údržba bytového fondu 4 objektů v lokalitě Prunéřov drobné opravy bytového fondu v lokalitě Prunéřov údržba zeleně v lokalitě Prunéřov úklid veřejného prostranství v lokalitě
Kdo a v jakém rozsahu bude služby využívat?
<ul style="list-style-type: none"> Město Kadaň
4. Zaměstnanci podniku
Koho bude podnik zaměstnávat? (dlouhodobě nezaměstnané, zdravotně postižené...)
<ul style="list-style-type: none"> osoby dlouhodobě nezaměstnané osoby zdravotně postižené osoby znevýhodněné na trhu práce
Jak bude probíhat nábor zaměstnanců?
<ul style="list-style-type: none"> ve spolupráci s ÚP ve spolupráci s neziskovými organizacemi
B) Organizační zajištění
5. Zakladatel a provozovatel podniku
Kdo podnik založí a kdo jej bude provozovat?
<ul style="list-style-type: none"> příspěvková organizace města

6. Právní forma podniku:

Jakou bude mít podnik právní formu?

- s.r.o.

7. Partneři podniku:

S kým bude podnik spolupracovat?

- s bytovou správou města
- s neziskovými organizacemi působícími v Kadani

8. Zapojení města:

Jak bude zapojeno město?

- partner

Bude možné využít např. volné prostory města, bude se město podílet finančně apod.?

- poskytne prostory
- poskytne snížené nájemné

9. Předpokládané zahájení činnosti sociálního podniku:

- 30. 6. 2015

C) Financování

10. Odhad celkového rozpočtu:

- náklady na založení podniku – 0,5 (mil. Kč)
- náklady na provoz – ročně 2,0 (mil. Kč)
- předpokládaný obrat – ročně 1,0 (mil. Kč)

11. Předpokládaný zdroj financování

- příspěvky za správu bytového fondu
- dotace na pracovní místa (ÚP)
- dotace EU na rozjezd projektu

12. Předpokládaná výše financování ze strany obce:

Bude město přispívat na provoz podniku? (pokud ano, jakou částkou, řádově)?

- snížené nájemné

D) Další relevantní informace

Doplňte např. odkazy na webové stránky, strategické/programové dokumenty apod.

- www.mesto-kadan.cz

Koncept odpovědného zadávání – fiše

A) Popis konceptu

0. Pracovní název

- zaměstnávání 10 % dlouhodobě nezaměstnaných ve veřejných zakázkách města

1. Zaměření konceptu

Na jaké typy zakázek bude sociální rozměr uplatněn?

- na vhodný typ zakázek (část objemu prací může být vykonávána i nekvalifikovanými pracovníky).

Uvažujete o finanční hranici zakázky?

- pravděpodobně zakázky malého rozsahu (do 2 mil. Kč na služby, do 6 mil. Kč na stavební práce
- bez DPH)

Jaký potenciál bude pro zadávání využit?

- máme vypracovaný podkladový materiál (u jedné zakázky byl tento koncept již využit)

2. Zdůvodnění konceptu

Proč právě toto zaměření?

- v kraji, okrese i regionu je zvýšená míra nezaměstnanosti
- velký problém činí dlouhodobá nezaměstnanost
- tímto konceptem chceme napomáhat k navracení dlouhodobě nezaměstnaných na pracovní trh

Jaký vliv bude mít projekt na společnost, místní ekonomiku a zaměstnanost atd.?

- snížení počtu nezaměstnaných osob v regionu
- snížení finančních prostředků vyplácených na sociální dávky
- posílení finanční stability nově zaměstnaných osob

3. Cílové skupiny

Jaká skupina znevýhodněných bude potenciální zakázkou podpořena? (dlouhodobě nezaměstnané, zdravotně postižené...)

- dlouhodobě nezaměstnaní (nezaměstnaní déle než 6 měsíců)

B) Organizační zajištění

4. Nositel konceptu

Kdo bude zavádět a uplatňovat koncept odpovědného zadávání?

- Město Kadaň

5. Zapojení příspěvkových organizací

Budou do uplatňování konceptu zapojeny i příspěvkové organizace města? Pokud ano, které?

- ano, mohou být zapojeny (Městská správa sociálních služeb, základní školy)

C) Další informace

6. Předpokládané zahájení uplatnění konceptu:

- květen 2014

7. Předběžné podmínky:

Doplňte např. schválení v orgánech obce, schválení dotace z operačního programu apod.

- každá veřejná zakázka s tímto konceptem musí být schválena radou města

D) Další relevantní informace

Doplňte např. odkazy na webové stránky, strategické/programové dokumenty apod.

- Strategický plán lokálního partnerství Kadaň
(http://www.mesto-kadan.eu/dokumenty/komunitni_plan/SPLPKADAN_ZMK-2012-14.pdf)

5.2 Obrnice

Projektový záměr sociálního podniku

A) Popis podniku

0. Pracovní název podniku

- Technické služby Obrnice

1. Zaměření podniku

Jaký potenciál bude pro podnik využit?

- personální a poradenská kapacita obce
- finanční vklad z rozpočtu obce na zahájení a rozjezd činnost
- využití objektu ve vlastnictví obce pro zázemí pracovníků
- převod na s.r.o. stávající techniku ve vlastnictví obce – traktor s valníkem, sekačky, křovinořezy, motorové pily, zametací stroj
- předběžné přísliby okolních obcí na využití kapacity s.r.o. v vlastnictví bytového fondu obce – zajištění správy a údržby prostřednictvím s.r.o.

2. Zdůvodnění potenciálu

Proč právě tato oblast?

Jaký vliv bude mít projekt na společnost, místní ekonomiku a zaměstnanost atd.?

- hlavní očekávaný vliv nově zřízeného s.r.o. je v zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných občanů v místě jejich bydliště, především s nízkou úrovní kvalifikace, kteří jsou velmi těžce umísitelní na trh práce
- snížení nákladů obce na správu a údržbu bytového fondu, efektivnější a operativnější údržba zeleně, místních komunikací a veřejných prostranství, zimní údržba, údržba venkovního mobiliáře apod.
- větší konkurenceschopnost v nabízených službách – drobné opravy a údržba v obci i pro ostatní místní subjekty např. společenství vlastníků, fyzické osoby (vlastníci rodinných domů), podnikatelé apod. – cílem je nabízet levnější a efektivnější služby

3. Aktivity/služby podniku

Jaké služby bude podnik nabízet?

- zeleň, čistota obcí, údržba, úklid
- parkování
- údržba hřbitova
- správa sběrného dvora, třídění odpadu – likvidace černých skládek
- kácení dřevin a zpracování na palivové dřevo – prodej
- veřejná jídelna
- zednické, malířské, natěračské a jiné řemeslnické práce
- vyklízení bytů, suterénů bytových domů apod.

Kdo a v jakém rozsahu bude služby využívat?

- předpokládáme využití především ze strany obce, dále okolních obcí, společenství vlastníků bytových domů, vlastníci rodinných domů, místní podnikatelé a místní firmy, případně i firmy a fyzické osoby z nejbližšího okolí

4. Zaměstnanci podniku

Koho bude podnik zaměstnávat? (dlouhodobě nezaměstnané, zdravotně postižené...)

Jak bude probíhat nábor zaměstnanců?

- zaměstnávat se budou především dlouhodobě nezaměstnaní, případně i zdravotně postižení, případně i jiné skupiny ohrožené ztrátou zaměstnání, mladí absolventi škol, ev. lidé předdůchodového věku
- výběr bude probíhat především ve spolupráci s Úřadem práce a s naší příspěvkovou organizací Obrnické centrum sociálních služeb

B) Organizační zajištění

5. Zakladatel a provozovatel podniku

Kdo podnik založí a kdo jej bude provozovat?

- zakladatelem s.r.o. a jejím 100% vlastníkem bude Obec Obrnice

6. Právní forma podniku:

Jakou bude mít podnik právní formu?

- schválená právní forma zastupitelstvem obce je „společnost s ručením omezeným“

7. Partneři podniku:

S kým bude podnik spolupracovat?

- s vedením obce, s Úřadem práce, s příspěvkovou organizací obce Obrnické centrum sociálních služeb, s okolními obcemi Patokryje, Korozluky, Bělušice, Skršín apod.

8. Zapojení města:

Jak bude zapojeno město?

Bude možné využít např. volné prostory města, bude se město podílet finančně apod.?

- obec předpokládá využití rekonstruovaného objektu ve vlastnictví obce, kde jsou kanceláře a sociální zázemí pro pracovníky s.r.o. jak pro administrativu, tak i pro dělníky řemeslníky
- dále využití sběrného dvora a stávající garáže
- obec přepokládá vklad finančních prostředků bezpodmínečně potřebných pro zahájení činnosti s.r.o.

9. Předpokládané zahájení činnosti sociálního podniku:

- předpoklad je rok 2015 v závislosti na zveřejnění výzev na dotace z EU

C) Financování

10. Odhad celkového rozpočtu:

11. Předpokládaný zdroj financování

- zahájení činnosti – podpora z rozpočtu obce
- následně z dotací EU
- vlastní zdroje, vytvořené činností s.r.o.

12. Předpokládaná výše financování ze strany obce:

Bude město přispívat na provoz podniku? (pokud ano, jakou částkou, řádově)?

- odhad 1–2 mil. Kč/rok

D) Další relevantní informace

Doplňte např. odkazy na webové stránky, strategické/programové dokumenty apod.

- www.ouobrnice.cz

5.3 Trmice

Projektový záměr sociálního podniku

A) Popis podniku

0. Pracovní název podniku

- Technické služby Trmice, s.r.o., TST – péče o naše město, s. r. o.

1. Zaměření podniku

Jaký potenciál bude pro podnik využit?

- úklid veřejného prostranství města (VPP)
- zaměstnání osoby v rámci VPP na 1 rok (údržbové práce, malování interiérů, pod Správou bytového fondu města Trmice)
- pořízený zametací stroj

2. Zdůvodnění potenciálu

Proč právě tato oblast?

Jaký vliv bude mít projekt na společnost, místní ekonomiku a zaměstnanost atd.?

- sociální podnik je orientovaný na řešení otázek zaměstnanosti, sociálního začleňování a místního rozvoje města Trmice
- sociální podnik bude uspokojovat přednostně místní potřeby a bude využívat přednostně místní zdroje
- sociální podnik nahradí výkon činností, které město zadává firmám
- projektový záměr sociálního podniku v Trmicích nabídne pracovní místo cca 6 osobám, které jsou v evidenci Úřadu práce a žijí v sociálně vyloučených lokalitách města Trmice
- těmto osobám nabídne možnost stabilního pracovního uplatnění a potřebný psychosociální servis, který pomůže v procesu jejich reintegrace do společnosti
- podnik se stane pevným článkem místního pracovního trhu, který bude spolupracovat se státním sektorem, NNO i dalšími podnikatelskými subjekty
- pracovníci získají v rámci projektu nejen potřebnou praxi, ale dostane se jim také odborně fundované zaučení v daném oboru
- pozornost bude věnována také růstu jejich finanční gramotnosti a dalšímu procesu jejich odlužování
- projektový záměr má pozitivní vliv na místní zaměstnanost, ekonomiku i společnost

3. Aktivity/slужby podniku

Jaké služby bude podnik nabízet?

- podnikání firmy je založeno na poskytování technických služeb a údržbových prací.

Podnik bude nabízet uvedené služby:

- drobné stavební práce – např. oprava fasád, vymalování interiéru a další zednické práce
- drobné bourací práce
- komunální služby – čištění městských komunikací (ruční úklid veřejných prostranství, ruční úklid v zimním období), čištění koryt vodních toků, čištění parku a jiných veřejných prostranství aj.
- stěhovací a úklidové práce
- zahradnické práce – úprava zeleně v parku a v dalších veřejných prostranstvích, prostřihávání stromů a keřů a jiná úprava dřevin
- údržba a správa parkovacích míst a městských hřbitovů

Kdo a v jakém rozsahu bude služby využívat?

- Město Trmice – městské domy a byty, veřejná prostranství, hřbitov, údržba zeleně, komunální služby
- příspěvkové organizace, soukromí vlastníci domů a bytů, právnické osoby, neziskové organizace, veřejnost

4. Zaměstnanci podniku

Koho bude podnik zaměstnávat? (dlouhodobě nezaměstnané, zdravotně postižené...)

Jak bude probíhat nábor zaměstnanců?

- podnik bude zaměstnávat osoby postižené sociálním vyloučením z města Trmice, osoby dlouhodobě nezaměstnané
- nábor zaměstnanců bude probíhat ve spolupráci s NNO a ÚP

B) Organizační zajištění

5. Zakladatel a provozovatel podniku

Kdo podnik založí a kdo jej bude provozovat?

- sociální podnik bude založen městem Trmice, rovněž bude i provozovatelem

6. Právní forma podniku:

Jakou bude mít podnik právní formu?

- právní forma podniku bude s. r. o.
- jedná se o standardní postup založení obchodní společnosti, kdy budou do stanov firmy implementovány předpoklady a zásady sociálního podnikání
- výhody – jednoduchý způsob řízení, důvěryhodná právní forma pro banky i pro účetní a daňové poradce

7. Partneři podniku:

S kým bude podnik spolupracovat?

- podnik bude spolupracovat s místními poskytovateli sociálních služeb, příspěvkovými organizacemi

8. Zapojení města:

Jak bude zapojeno město?

Bude možné využít např. volné prostory města, bude se město podílet finančně apod.?

- město bude hlavním objednatelem služeb

9. Předpokládané zahájení činnosti sociálního podniku:

- zahájení činnosti sociálního podniku se předpokládá ve 2. polovině roku 2015

C) Financování

10. Odhad celkového rozpočtu:

11. Předpokládaný zdroj financování

- granty a dotace ze strukturálních fondů v novém programovém období 2014–2020 – investiční výzvy (např. stávající IOP), neinvestiční výzvy (např. stávající OPLZZ)

12. Předpokládaná výše financování ze strany obce:

Bude město přispívat na provoz podniku? (pokud ano, jakou částkou, řádově)?

- město bude přispívat na provoz podniku ze svého rozpočtu
- částka bude upřesněna dle ročního hospodaření města

D) Další relevantní informace

Doplňte např. odkazy na webové stránky, strategické/programové dokumenty apod.

Koncept odpovědného zadávání – fiše

A) Popis konceptu

0. Pracovní název

- Odpovědné zadávání zakázek v Trmicích

1. Zaměření konceptu

Na jaké typy zakázek bude sociální rozměr uplatněn?

Uvažujete o finanční hranici zakázky?

Jaký potenciál bude pro zadávání využit?

- sociální rozměr bude uplatněn zejména u stavebních veřejných zakázek
- finanční hranice zakázek bude 200 tis. Kč

2. Zdůvodnění konceptu

Proč právě toto zaměření?

Jaký vliv bude mít projekt na společnost, místní ekonomiku a zaměstnanost, atd.?

- koncept spočívá v zavedení zvláštní podmínky do zadávací dokumentace a smlouvy uzavírané s dodavatelem, která bude závazná pro všechny uchazeče o zakázku, a to zaměstnání 10 % nezaměstnaných osob v dané zakázce
- Město Trmice realizuje nejčastěji zakázky stavebního zaměření, disponuje vlastním bytovým fondem, stavební práce mohou vykonávat i osoby s nízkou kvalifikací, dojde k legitimizaci investic, které veřejnost nepřijímá snadno – např. opravy zničených budov či úprava prostranství v sociálně vyloučených lokalitách
- v rámci projektu dojde ze strany zadavatele k podpoře sociálního začleňování a malého i středního podnikání
- budou vytvořeny nové pracovní příležitosti pro osoby se sociálním znevýhodněním a žijících v sociálně vyloučených lokalitách
- nové pracovní příležitosti vzniknou cílové skupině v místě bydliště, což je výhodou nejen pro místní obyvatele, ale i pro zaměstnavatele, protože „dovoz“ nově najímaných pracovníků z jiných měst či krajů se firmám nevyplatí, a rovněž dojde k potlačování nekalé soutěže při využívání nelegálního zaměstnávání

3. Cílové skupiny

Jaká skupina znevýhodněných bude potenciální zakázkou podpořena? (dlouhodobě nezaměstnané, zdravotně postižené...)

- potencionální zakázkou budou podpořeny sociálně znevýhodněné osoby, dlouhodobě nezaměstnaní (v evidenci ÚP min. 5 měsíců), osoby s nízkou kvalifikací

B) Organizační zajištění

4. Nositel konceptu

Kdo bude zavádět a uplatňovat koncept odpovědného zadávání?

- koncept odpovědného zadávání bude zavádět město Trmice, navíc budou uplatňovat i příspěvkové organizace

5. Zapojení příspěvkových organizací

Budou do uplatňování konceptu zapojeny i příspěvkové organizace města? Pokud ano, které?

- koncept by byl uplatňován i ze strany příspěvkových organizací města Trmice: Mateřská škola Trmice, Základní škola Trmice

C) Další informace

6. Předpokládané zahájení uplatnění konceptu:

- předpokládané zahájení konceptu 2015–2016

7. Předběžné podmínky:

Doplňte např. schválení v orgánech obce, schválení dotace z operačního programu apod.

- zakomponování podmínky do Plánu rozvoje města (sociální oblast)
- zakomponování podmínky do Strategického plánu sociálního začleňování města Trmice
- schválení Strategického plánu sociálního začleňování Zastupitelstvem města Trmice

-
- zakomponování podmínky do interní směrnice zadávání veřejných zakázek malého rozsahu
 - schválení interní směrnice Radou města Trmice
 - vyhlášení výzvy v rámci OP Zaměstnanost v novém programovém období 2014–2020, v prioritní ose č. 3 Sociální inovace a mezinárodní spolupráce, kde bude možné žádat o dotaci pro zpracování nezbytné analýzy využívání společensky odpovědného zadávání
 - nastavit pravidla pro konzultace s potenciálními dodavateli z řad místních malých a středních podniků, neziskových organizací apod.
 - zvolit způsob identifikace zakázek vhodných pro uplatnění sociálních kritérií, např. některou z komisí města
 - nastavit rámcová hodnotící kritéria a sociální podmínky k využití do zadávacích dokumentací

D) Další relevantní informace

Doplňte např. odkazy na webové stránky, strategické/programové dokumenty apod.

5.4 Děčín

Projektový záměr sociálního podniku

A) Popis podniku

0. Pracovní název podniku

- Zámecká restaurace v Děčíně

1. Zaměření podniku

Jaký potenciál bude pro podnik využit?

- nabídka volných pracovních sil v Děčíně
- potenciál využití cestovního ruchu v regionu, zázemí zámku pro využití kongresové turistiky a hromadné turistiky
- vhodné prostory, které navíc byly zrekonstruovány z dotací EU za několik 100 mil. Kč

2. Zdůvodnění potenciálu

Proč právě tato oblast?

Jaký vliv bude mít projekt na společnost, místní ekonomiku a zaměstnanost atd.?

- společnost: zámek je prostor veřejnosti volně přístupný – místní také potřebují pocit sounáležitosti k zámku, nejen místo pro turisty
- místní ekonomika: v restauraci by se vařily a připravovaly pokrmy z místních surovin a polotovarů od místních výrobců, vlastní polotovary (šťávy)
- zaměstnanost: volné pracovní síly v Děčíně, využití hůře zaměstnatelných osob

3. Aktivity/služby podniku

Jaké služby bude podnik nabízet?

- gastroslužby, pronájem prostor pro kulturní, společenské, vzdělávací, soukromé akce

Kdo a v jakém rozsahu bude služby využívat?

- využití ze strany: firem, soukromých osob, města, v neposlední řadě realizátoři projektů, charitativní akce, pořadatelé koncertů (a vůbec kulturních a společenských akcí)

4. Zaměstnanci podniku

Koho bude podnik zaměstnávat? (dlouhodobě nezaměstnané, zdravotně postižené...)

- dlouhodobě nezaměstnaní

Jak bude probíhat nábor zaměstnanců?

- skrze ÚP, (klasická) inzerce (nevýhoda oslovení i účastníků, kteří nespádají do cílové skupiny)

B) Organizační zajištění

5. Zakladatel a provozovatel podniku

Kdo podnik založí a kdo jej bude provozovat?

- soukromý subjekt – v obou případech

6. Právní forma podniku:

Jakou bude mít podnik právní formu?

- s.r.o.

7. Partneři podniku:

S kým bude podnik spolupracovat?

- město, místní dodavatelé surovin, obchodní partneři, hosté, zaměstnanci, zaměstnanci státní sféry, samosprávy, německá klientela (soukromá i firemní), zájmové skupiny, odbory, mezinárodní organizace, média

8. Zapojení města:

Jak bude zapojeno město?

Bude možné využít např. volné prostory města, bude se město podílet finančně apod.?

- ano, budou využity prostory, finanční podíl se nepředpokládá (býl využit při rekonstrukci objektu zámku)

9. Předpokládané zahájení činnosti sociálního podniku:

- velice nejisté (vzhledem k administraci projektových žádostí), nesoulad mezi schvalováním investiční a provozní části, min. 1 rok

C) Financování

10. Odhad celkového rozpočtu:

- náklady na založení podniku – 1,5–2 mil. Kč
- náklady na provoz – ročně 6 mil. Kč
- předpokládaný obrát – ročně 6,8 mil. Kč

11. Předpokládaný zdroj financování

- IOP, OP LZZ

12. Předpokládaná výše financování ze strany obce:

Bude město přispívat na provoz podniku? (pokud ano, jakou částkou, řádově)?

- nebude, viz bod 8

D) Další relevantní informace

Doplňte např. odkazy na webové stránky, strategické/programové dokumenty apod.

5.5 Kutná Hora

Projektový záměr sociálního podniku

A) Popis podniku

0. Pracovní název podniku

- Duhová jídelna

1. Zaměření podniku

Jaký potenciál bude pro podnik využit?

- pro podnik bude využit potenciál neziskového sektoru – Oblastní charity Kutná Hora

2. Zdůvodnění potenciálu

Proč právě tato oblast?

- poptávka po službě roste, protože jídelní stravování je rychlé, levnější než restaurace

Jaký vliv bude mít projekt na společnost, místní ekonomiku a zaměstnanost atd.?

- pomůže lidem v nouzi, posílí dobrovolnictví a práci v týmu

3. Aktivity/služby podniku

Jaké služby bude podnik nabízet?

- příprava, prodej a rozvoz obědů
- obědy budou rozváženy i do firem, úřadů, do domácností na základě objednávky
- služba bude nabízena v Duhové jídelně v Kutné Hoře, předpokládané umístění v centru města, např. Poděbradova ulice – bývalá budova gymnázia

Kdo a v jakém rozsahu bude služby využívat?

- lidé v důchodu, zaměstnanci firem a úřadů, studenti středních škol, domnívám se, že naše služba je určena většině obyvatel
- cílový trh nezávisí na profesi, na pohlaví, na dosaženém vzdělání, částečně závisí na úrovni příjmů
- v počáteční fázi chceme službu nabízet denně cca 500 zákazníkům (klienti pečovatelské služby 220, žáci církevního gymnázia 210, zaměstnanci charity 20, další strážníci z okolních firem a úřadů 50)
- cena služby 65 Kč (menu – polévka a hlavní jídlo), jen polévka 15 Kč, jen hlavní jídlo 60 Kč

4. Zaměstnanci podniku

Koho bude podnik zaměstnávat? (dlouhodobě nezaměstnané, zdravotně postižené...)

- celkem 10 úvazků, z toho 6 bude klientů našich sociálních služeb – sociální rehabilitace

Jak bude probíhat nábor zaměstnanců?

B) Organizační zajištění

5. Zakladatel a provozovatel podniku

Kdo podnik založí a kdo jej bude provozovat?

- Oblastní charita Kutná Hora

6. Právní forma podniku:

Jakou bude mít podnik právní formu?

- s.r.o., sociální podnik

7. Partneři podniku:

S kým bude podnik spolupracovat?

- Pečovatelská služba Kutná Hora (příspěvková organizace města KH), Církevní gymnázium v Kutné Hoře, Městský úřad Kutná Hora, Úřad práce Kutná Hora, SOU řemesel, Dobrá čajovna Kutná Hora, Alternativní jídelna U Slunce Kutná Hora, OSSZ, Finanční úřad, Církevní mateřská školka U Sv. Jakuba, Jídelna Na Polepce Kolín

8. Zapojení města:

Jak bude zapojeno město?

Bude možné využít např. volné prostory města, bude se město podílet finančně apod.?

- odběrem jídel pro Pečovatelkou službu Kutná Hora, mediální podpora, propagace na webu

9. Předpokládané zahájení činnosti sociálního podniku:

- zatím není známo, bude záviset na získání nebytových prostorů a na vypsání výzvy na grantové projekty sociálního podnikání, rovněž na získání klíčového pracovníka – manažera podniku

C) Financování

10. Odhad celkového rozpočtu:

- náklady na založení podniku – 4,3 mil. Kč
- náklady na provoz – měsíčně 320 tis. Kč fixní náklady, náklady na jednotku 36 Kč (předpoklad 11 tis. jednotek měsíčně)
- předpokládaný obrat – ročně 8,2 mil. Kč

11. Předpokládaný zdroj financování

- finanční zdroj – předpoklad z žádosti o dotaci ze strukturálních fondů EU na sociální podnikání, z dotace lze podnik založit (vybavení, zařízení), zpočátku hradit i provoz, poté by se měl podnik již uživit sám

12. Předpokládaná výše financování ze strany obce:

Bude město přispívat na provoz podniku? (pokud ano, jakou částkou, řádově)?

- nepředpokládáme, že bude město Kutná Hora přispívat na provoz podniku, možnost pomoci při zahájení činnosti formou nízkouročené půjčky (např. ze Stabilního fondu na podporu a rozvoj sociálních služeb ve městě Kutná Hora)

D) Další relevantní informace

Doplňte např. odkazy na webové stránky, strategické/programové dokumenty apod.

5.6 Bruntál

Projektový záměr – fiše – sociálního podniku

A) Popis podniku

0. Pracovní název podniku

- Nábytkový servis

1. Zaměření podniku

Jaký potenciál bude pro podnik využit?

- stěhování nábytku, úklidy

2. Zdůvodnění potenciálu

Proč právě tato oblast?

- v této oblasti se podobný typ služby v bruntálském regionu nenabízí
- tento záměr vznikl na základě monitorování potřeb a vzájemné domluvy s vedením Města Bruntál

Jaký vliv bude mít projekt na společnost, místní ekonomiku a zaměstnanost atd.?

- vytvoření nových pracovních míst, začlenění sociálně vyloučených obyvatel, vznik služeb, které nejsou v regionu

3. Aktivity/služby podniku

Jaké služby bude podnik nabízet?

Nábytkový servis:

- služby vyklízení – vyklízení domácností, sklepů, bytů, budov, půd, nebytových prostor
- opravy a renovace nábytku – tyto služby budou nabízeny společně se službami vyklízejícími i bez ohledu na ně
- prodej nábytku a dalšího sortimentu – prodej sortimentu získaného při vyklízení prací, nákupem od zákazníků, nákupem od darováním dárců, sortimentu opraveného a připraveného k prodeji vlastními zaměstnanci
- stěhovací služby a přeprava – stěhování jednotlivých kusů nábytku, spotřebičů, stěhování kompletní domácnosti, kanceláře, nebytového prostoru
- všechny tyto služby budou nabízeny na internetových stránkách, včetně kalkulaček pro výpočet předběžné ceny

Kdo a v jakém rozsahu bude služby využívat?

- stěhovací služby budou dostupné pro všechny občany města Bruntálu a blízkého okolí
- zákazníci se pravděpodobně stanou lidé s menším množstvím finančních prostředků, které jim dovolí nakupovat především opravované a použité zboží a vybavení
- opravený sortiment bude nabízen formou internetových stránek
- prodej bude probíhat také tzv. komisním prodejem v nově vytvořené prodejně přímo v Bruntále
- pro zákazníky služeb bude typické využít co nejlevnější službu na trhu, tzv. že budou porovnávat cenu služby s jinými

4. Zaměstnanci podniku

Koho bude podnik zaměstnávat? (dlouhodobě nezaměstnané, zdravotně postižené...)

- budou to dlouhodobě nezaměstnaní, těžce uplatnitelní na trhu práce, pouze se základním vzděláním, lidé bez praxe žijící ve vyloučené lokalitě nebo bezprostředně ohrožení sociálním vyloučením

Jak bude probíhat nábor zaměstnanců?

- nábor bude probíhat ve spolupráci s místní pobočkou Úřadu práce, případně s pracovníky sociálního odboru Městského úřadu v Bruntále

B) Organizační zajištění

5. Zakladatel a provozovatel podniku

Kdo podnik založí a kdo jej bude provozovat?

- zakladatelem a provozovatelem bude obecně prospěšná společnost Aperkom, která poskytuje poradenství pro sociální podniky a rozvoj sociálního podnikání a spolupracuje s místní veřejnou správou

6. Právní forma podniku:

Jakou bude mít podnik právní formu?

- obecně prospěšná společnost

7. Partneři podniku:

S kým bude podnik spolupracovat?

- zakladatel je členem Klastru sociálních inovací a podniků SINEC, který vznikl koncem loňského roku v Moravskoslezském kraji
- členové klastru vzájemně přednostně obchodují, tedy využítí připravovaných informačních kanálů klastru
- dále bude spolupracovat s Moravskoslezským krajem, Městem Bruntál, se kterým jsou již dlouholetí partneři, a sociálním podnikem Zelená dílna s.r.o. Bruntál
- další komerční partneři budou z běžného dodavatelsko-odběratelského prostředí daného segmentu trhu

8. Zapojení města:

Jak bude zapojeno město?

- město bude možným nakupujícím těchto nabízených služeb nebo zprostředkovatelem poskytování služeb vůči dalším subjektům, zejména svým příspěvkovým organizacím

Bude možné využít např. volné prostory města, bude se město podílet finančně apod.?

- zakladatel i realizátor disponuje svými pronajatými prostory, kde by se tyto činnosti měly realizovat

9. Předpokládané zahájení činnosti sociálního podniku:

- předpokládané zahájení činnosti je koncem roku 2014

C) Financování

10. Odhad celkového rozpočtu:

- náklady na založení podniku – 0,25 mil. Kč
- náklady na provoz – ročně 0,9 mil. Kč
- předpokládaný obrát – ročně 1,3 mil. Kč

11. Předpokládaný zdroj financování

- založení podniku – příspěvky APZ ÚP, běžný provoz by měl být financován z vytvořených příjmů

12. Předpokládaná výše financování ze strany obce:

Bude město přispívat na provoz podniku? (pokud ano, jakou částkou, řádově)?

- nebude nutná finanční spoluúčast města

D) Další relevantní informace

Doplňte např. odkazy na webové stránky, strategické/programové dokumenty apod.

- služby budou nabízeny na webových stránkách provozovatele, odkaz bude také na stránkách města
- nábytkový servis bude sociálním podnikem a ve svých strategických dokumentech bude mít definovány znaky sociálního podnikání a sociální ekonomiky, které naplňuje

5.7 Frýdek-Místek

Projektový záměr sociálního podniku

A) Popis podniku

0. Pracovní název podniku

- Firma Nenička – třídění odpadu a recyklace

1. Zaměření podniku

Jaký potenciál bude pro podnik využit?

- třídění elektro odpadu a recyklace odpadu

2. Zdůvodnění potenciálu

Proč právě tato oblast?

Jaký vliv bude mít projekt na společnost, místní ekonomiku a zaměstnanost atd.?

- zlepšení životního prostředí, navrácení velkého množství materiálu do oběhu k novému využití
- ekologická recyklace
- snížení nákladů na odpadové hospodářství města
- přednostní uspokojování potřeb místní komunity v oblasti lidských zdrojů
- využívání přednostně místních zdrojů – v oblasti materiálu
- uspokojování přednostně místní poptávky
- vytvoření nových pracovních míst, integrace zdravotně postižených a dlouhodobě nezaměstnaných do pracovního procesu a jejich další individuální rozvoj s novým začleněním do společnosti
- třídění odpadu a jeho recyklace má potenciál dlouhodobé udržitelnosti, proto dojde i k zajištění udržitelného zaměstnání pro osoby z výše uvedených cílových skupin

3. Aktivity/služby podniku

Jaké služby bude podnik nabízet?

- třídění elektro odpadu a recyklace odpadového materiálu

Kdo a v jakém rozsahu bude služby využívat?

- organizace, podnikatelské subjekty a občané Frýdku-Místku a přilehlého okolí

4. Zaměstnanci podniku

Koho bude podnik zaměstnávat?

Žadatelé o zaměstnání evidovaní na ÚP ve FM s charakteristikou osoby se zdravotním postižením, které jsou dle zákona o zaměstnanosti:

- orgánem sociálního zabezpečení uznány plně invalidními (ve třetím stupni „osoby s těžším zdravotním postižením“)
- orgánem sociálního zabezpečení uznány částečně invalidními (v prvním nebo druhém stupni) - rozhodnutím Úřadu práce uznány zdravotně znevýhodněnými
- osoby, které mají jakékoliv zdravotní omezení
- osoby nezaměstnané, registrované na ÚP FM, pro které se nedaří po dobu delší jak 1 rok nalézt vhodnou práci

Jak bude probíhat nábor zaměstnanců?

- výběrové řízení – spolupráce s Úřadem práce FM a neziskovými organizacemi v sociální oblasti města FM

B) Organizační zajištění

5. Zakladatel a provozovatel podniku

Kdo podnik založí a kdo jej bude provozovat?

- soukromá osoba

6. Právní forma podniku:

Jakou bude mít podnik právní formu?

- s.r.o.

7. Partneři podniku:

S kým bude podnik spolupracovat?

Frýdecká skládka FM, a.s., ÚP F-M, Agentura pro sociální začleňování, sociální služby zaměřené na pomoc nezaměstnaným zdravotně postiženým na území města F-M (např. Slezská Diakonie, SONS)

8. Zapojení města:

Jak bude zapojeno město?

Bude možné využít např. volné prostory města, bude se město podílet finančně apod.?

Pozemky, nebytové prostory (Palkovická, Frýdecká skládka a.s.), možná spoluúčast města

9. Předpokládané zahájení činnosti sociálního podniku:

1. 1. 2015

C) Financování

10. Odhad celkového rozpočtu:

- náklady na založení podniku – 2 mil Kč
- náklady na provoz – ročně 2 mil Kč
- předpokládaný obrat – ročně 2,5 mil. Kč – zisk bude částečně reinvestován do rozvoje sociálního podniku

11. Předpokládaný zdroj financování

Bankovní úvěr, Úřad práce – částečná úhrada mezd a zákonných odvodů, tržby.

Dotace z programu ESF, dotace z programu realizace specifických aktivit MSK plánu vyrovnávání příležitostí pro občany se zdrav. postižením, dotace z fondu Dalkia

12. Předpokládaná výše financování ze strany obce:

Bude město přispívat na provoz podniku? (pokud ano, jakou částkou, řádově)?

Nelze uvést – schvaluje ZM

D) Další relevantní informace

Doplňte např. odkazy na webové stránky, strategické/programové dokumenty apod.

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb podporuje projekty zaměřené na sociální podnikání, podporované zaměstnávání a vznik chráněných míst

Koncept odpovědného zadávání – fiše

A) Popis konceptu

0. Pracovní název

- Zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných na VPP (spolupráce a koordinace TS FM, a.s. a Úřadu práce FM)

1. Zaměření konceptu

Na jaké typy zakázek bude sociální rozměr uplatněn?

Uvažujete o finanční hranici zakázky?

Jaký potenciál bude pro zadávání využit?

- úklidy ve městě, čištění cyklostezek, likvidace „černých skládek“, prořezy keřů...
- využití technického, administrativního, odborného zázemí a finančně stabilního subjektu města (TS a.s. FM) v rámci zaměstnávání osob dlouhodobě nezaměstnaných na VPP nebo osob odsouzených v rámci obecně prospěšných prací

- TS a.s. (města FM) projedná na ÚP počet osob, které bude zaměstnávat na VPP cca 30 osob
- TS a.s. (města FM) projedná s Probační a mediační službou ČR spolupráci ohledně umožnění vykonávání obecně prospěšných prací u osob odsouzených (odpracování nařízených trestů)

2. Zdůvodnění konceptu

Proč právě toto zaměření?

Jaký vliv bude mít projekt na společnost, místní ekonomiku a zaměstnanost atd.?

- zvýšení čistoty a údržby zeleně ve městě
- využití zaměstnanců na VPP, kteří doplní nedostatek personálního zajištění (sezónnost prací)
- zvýšení zaměstnanosti
- integrace dlouhodobě nezaměstnaných do pracovního procesu

3. Cílové skupiny

Jaká skupina znevýhodněných bude potenciální zakázkou podpořena? (dlouhodobě nezaměstnané, zdravotně postižené...)

- dlouhodobě nezaměstnané
- odsouzené osoby (odpracování nařízených trestů formou obecně prospěšných prací)

B) Organizační zajištění

4. Nositel konceptu

Kdo bude zavádět a uplatňovat koncept odpovědného zadávání?

- TS FM, a.s.

5. Zapojení příspěvkových organizací

Budou do uplatňování konceptu zapojeny i příspěvkové organizace města? Pokud ano, které?

- v tomto projektu mohou příspěvkové organizace v sociální oblasti (domovy pro seniory, jesle, penzion pro seniory) v rámci spolupráce s TS FM, a.s., využít osoby na VPP pro úklidy a údržbu zeleně ve svých organizacích

C) Další informace

6. Předpokládané zahájení uplatnění konceptu:

- od dubna 2014

7. Předběžné podmínky:

Doplňte např. schválení v orgánech obce, schválení dotace z operačního programu apod.

- dotace z ÚP

D. Další relevantní informace

Doplňte např. odkazy na webové stránky, strategické/programové dokumenty apod.

- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb podporuje projekty zaměřené na sociální podnikání, podporované zaměstnávání a vznik chráněných míst

5.8 Havířov

Projektový záměr sociálního podniku

A) Popis podniku

0. Pracovní název podniku

- Tréninková kavárna

1. Zaměření podniku

Jaký potenciál bude pro podnik využit?

- město hodlá odkoupit restauračního zařízení a přemístit do něj městskou knihovnu a zde se naskýtá možnost vytvoření tréninkové kavárny
- restaurační zařízení se nachází v sociálně vyloučené lokalitě města (Šumbark)

2. Zdůvodnění potenciálu

Proč právě tato oblast?

- z „Analýzy sociálních rizik“ vyplynulo, že občané města Havířova jako velký problém a velké sociální riziko vnímají užívání návykových látek, proto město má zájem podporovat cílovou skupinu osob při překlenování období přechodu z léčby do běžného života

Jaký vliv bude mít projekt na společnost, místní ekonomiku a zaměstnanost atd.?

- možnost integrace cílové skupiny na trh práce
- nabídka pracovního tréninku, možnost zaměstnání v týmu

3. Aktivity/slужby podniku

Jaké služby bude podnik nabízet?

- provoz kavárny (nekuřácko-abstinenční)

Kdo a v jakém rozsahu bude služby využívat?

- služby budou využívat návštěvníci knihovny (dospělí i děti), obyvatelé sociálně vyloučené lokality a obyvatelé přilehlé části sídliště mimo SVL

4. Zaměstnanci podniku

Koho bude podnik zaměstnávat?

Jak bude probíhat nábor zaměstnanců?

- kavárna bude zaměstnávat dvě ženy po léčbě závislosti na alkoholu či hráčských aktivitách
- nábor zaměstnanců bude probíhat prostřednictvím Armády spásy, která poskytuje sociální službu následné péče „Vyhlídka pro ženy“ (kapacita zařízení je 8 míst, služba deklaruje navýšení 2 míst, z důvodu neuspokojení všech zájemkyň)

B) Organizační zajištění

5. Zakladatel a provozovatel podniku

Kdo podnik založí a kdo jej bude provozovat?

- Armáda spásy v České republice, z.s.

6. Právní forma podniku:

Jakou bude mít podnik právní formu?

- spolek

7. Partneři podniku:

S kým bude podnik spolupracovat?

- Statutární město Havířov
- příspěvková organizace města – Městská knihovna Havířov

8. Zapojení města:

Jak bude zapojeno město?

Bude možné využít např. volné prostory města, bude se město podílet finančně apod.?

- město bude zapojeno prostřednictvím své příspěvkové organizace (spolupracující subjekt), zvýhodněným pronájmem volných prostor a finanční podporou v rámci dotací města

9. Předpokládané zahájení činnosti sociálního podniku:

- vzhledem k tomu, že budova vyžaduje investiční náklady, bude možné zařízení provozovat cca za 2–3 roky, tj. v r. 2017

C) Financování

10. Odhad celkového rozpočtu:

- investiční náklady na opravu budovy budou financovány městem
- zařízení kavárny – 200 tis. Kč (možno požádat o dotaci město)
- náklady na provoz – ročně 100 tis. Kč (energie, vodné stočné), osobní náklady 200 tis. Kč
- předpokládaný obrát – ročně 300 tis. Kč

11. Předpokládaný zdroj financování

- Statutární město Havířov
- Armáda spásy v České republice, z.s.
- SF EU a jiné dotace a granty, dary

12. Předpokládaná výše financování ze strany obce:

Bude město přispívat na provoz podniku? (pokud ano, jakou částkou, řádově)?

- ano, nelze nyní vyčíslit

D. Další relevantní informace

Doplňte např. odkazy na webové stránky, strategické/programové dokumenty apod.

Koncept odpovědného zadávání – fiše

A) Popis konceptu

0. Pracovní název

- Společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek v Havířově

1. Zaměření konceptu

Na jaké typy zakázek bude sociální rozměr uplatněn?

Uvažujete o finanční hranici zakázky?

Jaký potenciál bude pro zadávání využit?

- vybrané veřejné zakázky na stavební práce, v omezené míře na veřejné zakázky na služby (např. úklidové práce)
- bude se jednat o veřejné zakázky jak v režimu zákona, tak i zakázky malého rozsahu
- práce pro firmy a pro občany, kteří jsou v evidenci úřadu práce minimálně 6 měsíců

2. Zdůvodnění konceptu

Proč právě toto zaměření?

Jaký vliv bude mít projekt na společnost, místní ekonomiku a zaměstnanost atd.?

- příležitost pro občany, kteří se dostali do tíživé sociální situace ztrátou zaměstnání, podpora aktivní politiky zaměstnanosti a pomoc ohrožené skupině osob, které mají dlouhodobé potíže s pracovním uplatněním

3. Cílové skupiny

Jaká skupina znevýhodněných bude potenciální zakázkou podpořena? (dlouhodobě nezaměstnaní, zdravotně postižení...)

- občané, kteří jsou v evidenci úřadu práce minimálně 6 měsíců

B) Organizační zajištění

4. Nositel konceptu

Kdo bude zavádět a uplatňovat koncept odpovědného zadávání?

- Statutární město Havířov

5. Zapojení příspěvkových organizací

Budou do uplatňování konceptu zapojeny i příspěvkové organizace města? Pokud ano, které?

- v současné době se neuvažuje o zapojení příspěvkových organizací města

C) Další informace

6. Předpokládané zahájení uplatnění konceptu:

- 2. polovina roku 2014 při vyhlášení vhodné veřejné zakázky dle nastavených parametrů

7. Předběžné podmínky:

Doplňte např. schválení v orgánech obce, schválení dotace z operačního programu apod.

- došlo k projednání s příslušnými odbory města a Úřadem práce
- první společensky odpovědné zadání veřejné zakázky bude pilotní

D) Další relevantní informace

Doplňte např. odkazy na webové stránky, strategické/programové dokumenty apod.

6. Přílohy

6.1 Návrhy zvláštních podmínek plnění pro zadávací dokumentace

Zvláštní podmínka pro zaměstnání osob se zdravotním postižením

Ve smyslu § 44 odst. 10 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, zadavatel požaduje, aby alespoň 5 % z celkového počtu pracovníků dodavatele, kteří se budou podílet na plnění zakázky, pocházelo ze skupiny osob se zdravotním postižením ve smyslu zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Podmínku uchazeč o realizaci veřejné zakázky splní, pokud je s těmito osobami prokazatelně v pracovněprávním vztahu. Součástí nabídky musí být prohlášení uchazeče o tom, že nejméně 5 % osob, které se budou podílet na plnění zakázky, bude pocházet ze skupiny osob se zdravotním postižením.

Vítězný uchazeč o zakázku před podpisem smlouvy se zadavatelem předloží seznam osob, které pocházejí ze skupiny osob zdravotně tělesně postižených potvrzený příslušným orgánem správy sociálního zabezpečení nebo Úřadem práce ČR, a zároveň předloží prohlášení o celkovém počtu osob, které se budou na plnění zakázky podílet.

(Doporučení: Požadavek musí být nutně součástí smlouvy, jelikož po skončení zadávacího řízení je pouze smlouva adekvátním právním titulem k realizaci zakázky.)

Zvláštní podmínka pro zaměstnání dlouhodobě nezaměstnaných osob

Ve smyslu § 44 odst. 10 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, zadavatel požaduje, aby alespoň 5 % z celkového počtu pracovníků uchazeče, kteří se budou podílet na plnění zakázky, pocházelo z řad dlouhodobě nezaměstnaných osob, tj.

uchazečů o zaměstnání, kteří byli bezprostředně před započítáním plnění zakázky evidováni Úřadem práce po dobu alespoň 5 měsíců.

Podmínku dodavatel splní, pokud tyto osoby prokazatelně ukončí evidenci na Úřadě práce v souvislosti s uzavřením pracovněprávního vztahu s dodavatelem. Součástí nabídky musí být prohlášení uchazeče o tom, že nejméně 5 % osob, které se budou podílet na plnění zakázky, přijme do pracovního poměru či na dohodu o pracích konaných mimo pracovní poměr z řad dlouhodobě nezaměstnaných osob.

Vítězný uchazeč o zakázku před podpisem smlouvy se zadavatelem předloží seznam osob, s nimiž uzavřel pracovněprávní vztah v souvislosti s plněním zakázky potvrzený místně příslušným Úřadem práce, a prohlášení o celkovém počtu osob, které se budou na plnění zakázky podílet.

(Doporučení: Požadavek musí být nutně součástí smlouvy, jelikož po skončení zadávacího řízení je pouze smlouva adekvátním právním titulem k realizaci zakázky.)

Zvláštní podmínka v oblasti ochrany životního prostředí

Ve smyslu § 44 odst. 10 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, zadavatel požaduje, aby uchazeč k plnění veřejné zakázky nepoužíval prostředky obsahující následující látky:

.....

Jelikož tyto látky mají prokazatelně negativní dopad na životní prostředí a plněním veřejné zakázky by mohl být dotčen ekosystém v okolí místa plnění veřejné zakázky.

Podmínku dodavatel splní předložením příslušného čestného prohlášení, které bude součástí nabídky.

(Doporučení: Požadavek musí být nutně součástí smlouvy, jelikož po skončení zadávacího řízení je pouze smlouva adekvátním právním titulem k realizaci zakázky.)

6.2 Návrh hodnocení dílčích hodnoticích kritérií pro zadávací dokumentace

(z důvodu velké variability předmětu plnění obsahuje pouze částečné formulace)

Vyčíslitelné kritérium (nejvyšší hodnota je nejlepší)

Toto kritérium bude hodnoceno tak, že hodnotící komise použije hodnocení, pro které má nejvhodnější nabídka maximální hodnotu kritéria. Hodnocená nabídka získá bodovou hodnotu, která vznikne násobkem číselné hodnoty a poměru 100 bodů k číselné hodnotě v rámci nejlepší nabídky. Názorně vypočteno dle vzorce:

$$\frac{100}{\text{číselná hodnota v rámci nejlepší nabídky}} \times \text{číselná hodnota v rámci hodnocené} = \text{výsledný počet bodů nabídky uchazeče}$$

Vyčíslitelné kritérium (nejnižší hodnota je nejlepší)

U tohoto kritéria lze číselně vyjádřit hodnotu a bude hodnoceno tak, že hodnotící komise použije hodnocení, pro které má nejvhodnější nabídka maximální hodnotu kritéria. Hodnocená nabídka získá bodovou hodnotu, která vznikne násobkem 100 bodů a poměru hodnoty nejvhodnější nabídky k hodnotě hodnocené nabídky. Názorně vypočteno dle vzorce:

$$\frac{\text{nejlepší číselná hodnota}}{\text{hodnocená číselná hodnota}} \times 100 = \text{výsledný počet bodů}$$

Subjektivně hodnocená kritéria

V rámci tohoto dílčího kritéria budou hodnoceny nabídky z pohledu celkového dopadu

plnění veřejné zakázky na životní prostředí

.....
(stručný popis obsahu dílčího hodnoticích kritéria).

Konkrétně bude hodnoceno (aspekty, na které se hodnotící komise bude zaměřovat):

-
-
-
-

Způsob hodnocení bude takový, že hodnotící komise oboduje věcný obsah nabídek uchazečů dle výše uvedených kritérií, a to dle následující stupnice:

- 100 bodů: plně vyhovující (popis ideálně plně vyhovující nabídky),
- 70 bodů: vyhovující (popis tohoto stupně hodnocení),
- 50 bodů: vyhovující s výhradami (popis

- 20 bodů: tohoto stupně hodnocení), vyhovující s velkými výhradami (popis tohoto stupně hodnocení),
- 1 bod: nevyhovující (popis tohoto stupně hodnocení).

Celkové bodové hodnocení nabídek

Jednotlivá bodová ohodnocení nabídky podle dílčích kritérií budou vynásobena příslušnou

vahou kritéria. Na základě součtu výsledných hodnot u jednotlivých nabídek hodnotící komise stanoví pořadí úspěšnosti jednotlivých

nabídek tak, že jako nejúspěšnější je stanovena nabídka, která dosáhla nejvyšší hodnoty.

6.3 Návrh výhrady veřejné zakázky pro zaměstnavatele osob zdravotně postižených

1. Zadavatel ve smyslu ust. § 101 odst. 1 zákona o veřejných zakázkách stanovuje, že tohoto zadávacího řízení se může zúčastnit pouze dodavatel, který zaměstnává více než 50 % osob se zdravotním postižením ve smyslu ust. § 67 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a to z celkového počtu všech svých zaměstnanců.

Dodavatel prokáže splnění této podmínky tím, že v rámci své nabídky předloží mj. potvrzení Úřadu práce České republiky – krajské pobočky nebo pobočky pro hlavní město Prahu nebo potvrzení, případně rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení.

Profil zpracovatele

Mezinárodní poradenské centrum obcí (MEPCO) bylo založeno v roce 2004 jako společný podnik Svazu měst a obcí České republiky a Agentury pro zahraniční spolupráci Nizozemské asociace měst VNG International. Jeho posláním je podporovat místní a krajské samosprávy v České republice při zvyšování efektivity a kvality výkonu veřejné správy a při jejich zapojení do tuzemských i mezinárodních projektů a iniciativ. MEPCO dlouhodobě nabízí české zkušenosti v oblasti dobrého vládnutí také v rozvojových oblastech převážně východní a jihovýchodní Evropy.

Mezinárodní aktivity

Na poli mezinárodních projektů je MEPCO aktivní již od svého založení. Ve svých počátcích se jeho odborníci účastnili např. řízení Fondu pro reformu veřejné správy (PHARE) při Ministerstvu vnitra Rumunska. V rámci mezinárodního projektu LARA Toolbox v programu INTERACT pak přispívali ke schopnosti obcí nacházet vhodná projektová témata a čerpat prostředky z evropských fondů. V přeshraničním projektu PRO 2013+ MEPCO analyzovalo potenciál, formulovalo strategická doporučení pro další rozvoj česko – rakouské spolupráce v Kraji Vysočina a vytvořilo tak cenný podklad pro programové období 2014–2020.

Aktuálně je MEPCO zodpovědné za řízení účasti českých partnerů ve 4 projektech spolufinancovaných z OP Nadnárodní spolupráce v celkovém objemu zhruba 8 milionů eur. Aktivity jsou zaměřeny na podporu podnikání na úrovni měst, místní politiku zaměstnanosti či spolupráci VŠ s inovačními podniky. Několikrát do roka organizuje také workshopy, školení a studijní cesty do ČR pro představitele měst, asociací, neziskových organizací a ministerstev z východní a jihovýchodní Evropy. V těchto regionech ve spolupráci s Českým svěřeneckým fondem OSN pomáhá MEPCO řešit problematiku fungování obecních zastupitelstev, energetických úspor, nakládání s odpady apod. ve vazbě na strategické řízení na místní úrovni.

Tematicky se věnuje také sociální oblasti a využívání nástrojů sociální ekonomiky. Aktuálně se MEPCO podílí na realizaci projektů Práce s romskou komunitou v Karviné, Role měst v integraci sociálně vyloučené romské lokality – Praha 14 a Sociálně odpovědné municipality 2020 – vše Mezinárodní spolupráce v rámci OP LZZ. Zde má jako partner na starosti mezinárodní aktivity projektu včetně organizace studijních stáží pro české účastníky do zahraničí (Nizozemsko, Velká Británie, Belgie, Španělsko, Rakousko, Polsko) a zpracování příkladů dobré praxe ze zahraničí.

Aktivity v ČR

MEPCO se podílelo v rámci konsorcia VŠE, VŠB a KPMG na přípravě Národního rozvojového plánu 2007–2013, evaluaci SROP a tvorbě ROP pro NUTS II Jihozápad. Jako první v ČR úspěšně zavedlo systém řízení strategie pomocí metody BSC. Pro město Chomutov připravilo strategii rozvoje města zaměřenou na využití strukturálních fondů. Spolu s Ministerstvem vnitra realizovalo v letech 2006–2008 rozsáhlý projekt „modernizace veřejné správy“ s pilotním zaváděním metod řízení měst – BSC (v pěti městech), CAF (v 10 městech) a benchmarkingu (ve 20 městech), na který nyní navazuje s řadou inovativních samosprávných témat (energetika, integrované přístupy k rozvoji měst, aplikace strategického řízení, veřejné zakázky apod.). MEPCO připravilo řadu strategických dokumentů spjatých s čerpáním evropských dotací a několika integrovaných plánů rozvoje měst.

V současné době se MEPCO v roli dodavatele účastní realizace několika městských projektů zaměřených na zavádění Smart Administration s využitím prostředků ESF (výzvy 53, 57, 69 OP LZZ – strategické plánování, projektové řízení, vzdělávání, rozvoj lidských zdrojů). Je také jedním z odborných řešitelů a manažerů projektu Vzdělaný zastupitel, jehož nositelem je Svaz měst a obcí ČR. Podílí se v roli koordinátora odborných prací na přípravě urbánní dimenze kohezní politiky pro nové programové období 2014+ a přispívá k připravenosti měst na využití nových územních nástrojů.